

KESKENY ÚT

Kálvin és a reformáció

TARTALOM

A Reformációról	3
Egyháztörténelem, reformáció és Kálvin <i>Tamás Sándor</i>	4
Istennek élni: Kálvin a lelki életről <i>Iain H. Murray</i>	6
A nagy váltás: Kálvin az evangéliumról <i>Rick Gamble</i>	7
A Paradicsom Kulcsa: Kálvin, a Szentlélek teológusa <i>Thabiti M. Anyabwile</i>	8
Isten dicsőségének színpada: Kálvin Isten gondviseléséről és dicsőségéről <i>David W. Hall</i>	10
Isten Igéje és a szeneskosár	11
„A vér jelül lesz néktek” <i>Demeter Géza</i>	12
„Csak Istenben nyugszik meg lelkem; Tőle van az én szabadulásom.” <i>Szabó Szabolcs</i>	14
Krisztus tanítványa vagyok	16
A református teológia: szövetség-teológia <i>Richard Pratt Jr.</i>	17
Az egyedülállóság szent hivatása <i>John Chapman</i>	20
Itt az idő, hogy abba hagyjuk a panaszkodást <i>Jeremiah Burroughs</i>	23
Az időt jól kezelő szülő és tanár <i>J. W. Beeke</i>	24
Ellenségeskedések sűrűjében: Kálvin és a libertinusok <i>W. J. Grier</i>	26
Megtekintésre ajánljuk	28
Hírek a missziós mezőről <i>Curcubet Gábor</i>	29
Hasznos igei segédlet a mindennapokra	30

A reformáció és mi

októberét írjuk. 493 éve annak, hogy Luther kiszegte híres 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára, és mindössze egy év telt el azóta, hogy Kálvin születésének 500. évfordulójáról nagy rendezvények és ünnepek között megemlékezett a magát reformátusnak valló keresztyénség. A fő kérdés azonban természetesen nem az, hogy milyen (kerek) évfordulóval emlékezhetünk a reformációra vagy az egyháztörténelem más nagy eseményeire. A fő kérdés az, hogy mi vajon milyen „viszonyban” állunk azokkal az igazságokkal, amelyek ezeket az eseményeket előidézték.

Aggeus próféta szavai jutnak eszembe: „Ezt mondja a Seregek Ura: gondoljátok meg jól a ti utaitokat!” (Agg 1,5.7) Ez a reformáció üzenete. Egyre nagyobb elmélyedés abban, amit Isten vár el tőlünk – nemcsak elméletben, hanem leginkább a gyakorlatban. Egyre mélyebb felismerése annak, hogy milyen messze eltér(t) a mi életünk útja Isten útjától. Egyre hálásabb szív, amiért Isten Jézus Krisztusban mégis megoldást kínál bűneinkre, görbe útjaink kiegyenesítésére – és a hálából fakadóan egyre engedelmesebb élet. Vajon a fenti értelemben reformátusok vagyunk-e a hétköznapiakban?

Reméljük, hogy mostani számunk cikkei segítenek a hétköznapi reformáció megélésében. Az első, rövidebb írásokon keresztül Kálvin tanít minket a Biblia alapján a keresztyén élet fontos területeiről: a lelki életről, az evangéliumról, a Szentlélekről és Isten dicsőségéről. Ezt követik szokásos rovataink, amelyeket szintén szemlélhetünk „reformátusi” nézőpontból. Hiszen legyen szó a panaszkodásról, az egyedülállóságról vagy az időkezelésről, mindegyik cikk felszólít az utaink „megmondolására” és Isten szerint való helyesbítésére.

Természetesen mindeközben a célt se felejtsük szem elől. Életünket azért kell megreformálnunk, hogy Istennel egyre mélyebb kapcsolatban élhessünk, és így egyre jobban gyönyörködjünk abban az Úrban, aki kivont minket a pusztulás gödréből, megtisztított minket bűneink mocskától, és a Krisztus által kapott szépségében és feddhetetlenségében állított az Ő színe elé.

Szabó Péter András

KESKENY ÚT

Keresztyén folyóirat

Főszerkesztő: Bagoly Gyula, szerkesztő: Szabó Péter András

Kiadja

Közép- és Kelet Európai Református Presbiteriánus Egyház

Tel.: (36) 88-782-006

E-mail: bagolygyula@gmail.com, www.reformatus.org

ISSN 1788-5450

A REFORMÁCIÓRÓL

idézetek

„Az én lelkiismeretem Isten Igéjének foglya... Itt álok, másként nem tehetek...”

„Békességet – ha lehetséges, de igazságot – minden áron!”

Luther Márton

„Jusson eszetekbe az egyháznak jelen borzasztó nyomorúsága, mely még a kőszíveket is könnyöretre indítaná. Aztán jelenjék meg szemetek előtt tisztátalan alakja, a roppant romlás, melyet mindenki lát. Hát meddig tűritek, hogy a Krisztus menyasszonya, mindnyájatok anyja ledöntve, lesújtva feküdjék?... Aztán gondoljátok azt is el, hogy mennyivel nagyobb nyomor mutatkozik a jövőben! Mert ama végső elmúlás sincs messze, ha a legnagyobb gyorsasággal útját nem álljátok...”

Kálvin János

„A 'reformáció' szót akkor használjuk helyesen, ha a biblikus tanítások helyreállítására és azoknak az élet minden területén történő következetes alkalmazására értjük...”

Jim Elliff

„A reformáció nem csupán elmélkedés, véleményezés, hanem cselekvés!”

George Gillespie

„Mindazt, ami deformálódott reformálni kell... Egyedül Isten Igéje tanít arról hogyan tegyük ezt... Minden más reform fölösleges és hatástalan...”

Francis Lambert

„A reformáció sokak számára olyan, mint a Messiás a zsidók számára. Mielőtt eljött vágyakoztak utána, dicsekedtek Vele és örvendezve reménykedtek Benne; de mikor eljött nem tudták befogadni Őt, hanem meggyűlöltek... üldözték és halálra adták... Így vannak ma sokan a reformációval. Reménykednek a reformációban, azt gondolván, hogy az több gazdagságot és nagyobb megbecsülést hoz nekik az emberek előtt... De mikor a reformáció alázatot, fájdalmat és áldozatot követel – meghátrálnak...”

Richard Baxter

„Ne akarjunk ébredést megtapasztalni igazi reformáció nélkül... Ezért az ébredés szó manapság nem adekvát, hacsak ki nem egészítjük a 'reformációs' vagy 'igeközpontú' jelzőkkel. Nem helytelen dolog ébredés

után vágyakozni, amennyiben az a helyes tanítások elhívésén túl az Istennel való közösségünk meglevenedését is eredményezi. De ez a helyes tanítások miatt – és nem azoktól elvonatkoztatva – kell, hogy történjen...”

Jim Elliff

„Tény, hogy ma sokan imádkoznak világméretű ébredésért... De sokkal időszerűbb és biblikusabb lenne, ha azt kérnék az aratás Urától, hogy olyan munkásokat támaszson, akik félelem nélkül és hűségesen prédikálják azokat az igazságokat, amelyek ébredést eredményezhetnek...”

Arthur W. Pink

„Mindenkinek megreformálná az emberiséget, de senki nem akarja megreformálni önmagát.”

Lev Tolsztoj

„Ez az egy mondat – 'Az igaz ember hitből él' – kirobantotta a reformációt... Elfeledett magként – amelyet elrejtettek a sötét középkor századai – előkerült, behullott az emberi szívekbe, Isten Lelke szárba szökkenett és mindez ilyen hatalmas dolgokhoz vezetett...”

C. H. Spurgeon

„A XVI. századi reformáció egyik vívmánya a meglévő egyházak helyreállításán túl az új egyházak megalakítása... Mindez a biblikus modell szerint, az evangélium hirdetésén keresztül valósult meg, mely evangéliumot a római egyház ezer évig elnyomott...”

John Robbins

„Így szólt az Úr: Álljatok az utakra, és nézzetek szét, és kérdezősködjétek a régi ösvények felől, melyik a jó út, és azon járjatok, hogy nyugalommal találjátok a ti lelketeknek!”

Jer 6,16

„Kérlek azért titeket atyámfiak az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteket. És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata.”

Róm 12,1-2

Válogatta és fordította: Szőke Imre

Egyháztörténelem, reformáció és Kálvin

TAMÁS SÁNDOR

A keresztyén ember számára kiapadhatatlan kutatási, tanulási terület az egyháztörténelem. Erről szól ugyanis a Szentírás tetemes része, akár ószövetségi történetek, Isten népének vándorlása és Istennel való kapcsolata, akár az Újszövetség evangéliumai, az apostolok cselekedetei. Ha *nem lenne* (egyház)történelem, akkor nem tudnánk, hogy az idők folyamán Isten szövetséget kötött a népével, és a történelem egy adott pontján Isten a saját Fiát küldte el, hogy meghaljon a bűneinkért.

Egyháztörténelemmel való foglalkozást jelent a különböző életrajzok tanulmányozása is. Az egyháztörténelem része a dogmafejlődés, a dogmatörténet, amelyek szintén fontosak a keresztyén ember számára. Minden gondolkodó ember számára tanulságos a történelem: ha nem is mélyed bele a távoli múltba, de legalább a saját élete történéseiből tanul, és visszatekintve a múlt eseményeire, igyekszik helyesebben eljárni a jövőben. Ahogy Spurgeon fogalmaz: „Aki bevallja, hogy tegnap tévedett, egyben azt is állítja, hogy ma már valamivel bölcsőbb.”¹

A protestáns egyháztörténelem kiapadhatatlan kutatási területe a reformáció. Az a reformáció, amelyről mondhatjuk, hogy megváltoztatta a világot:

a gondolkodásmódot, a gazdasági életet, a munkához való hozzáállást, a földön való életet, de ami még fontosabb, megváltoztatta az örök életről való felfogást is. Nem hozott újat ebben a tekintet-

ben, de előhozta a régit, az elfelejtettet. A legfontosabb kérdés felvetése nyomán jelent meg: Mi lesz velem miután meghalok? Hogyan üdvözülök? Mit tudok tenni a bűneimmel? A reformáció a deformálódott keresztyénséget igyekezett visszaállítani a helyes pályára, hogy ne a mellékvágányon menjen, ne rossz irányba haladjon. A reformáció nem az egyház egységét törte meg, hanem a szerteágazó tévtanokat utasította el, amelyek sok esetben egymásnak ellentmondóak, de az egyházon belül elfogadottak, megtűrtek voltak. Amúgy sem volt tehát egység, mert már az V-VI. században önálló egyházak jöttek létre keleten (Nestorius, Novatianus), az évszázadokon át meglevő egyházszakadás 1054-ben véglegessé és *hivatalossá* vált. Másrészről Nyugat-Európában az *egységet* már csak az inkvizícióval sikerült fenntartani.²

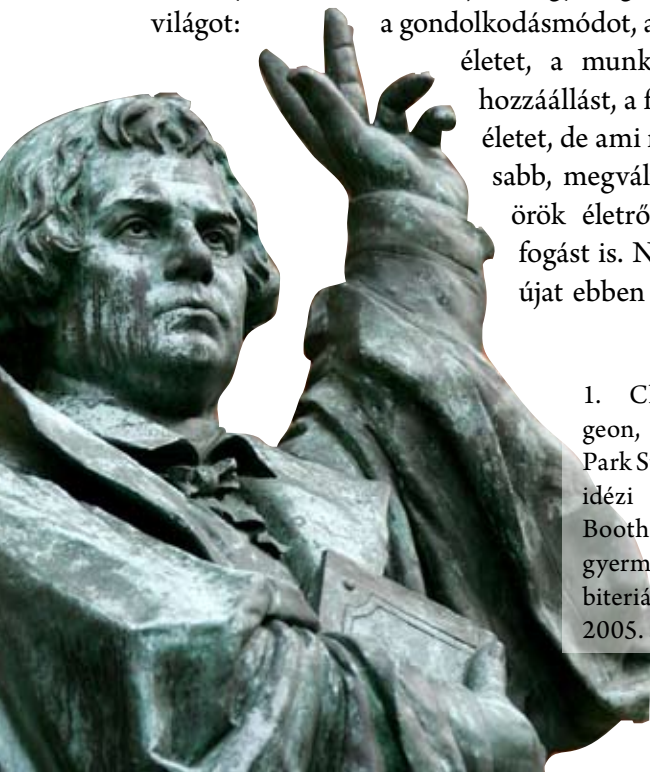
A tizenhatodik század elejére megnőtt a középkori egyházzal szemben az elégedetlenség, melynek oka nem csupán erkölcsi jellegű – bár tagadhatatlanul az is –, hanem társadalmi, politikai és gazdasági természetű is volt. A középkori egyház minden területre igyekezett kiterjeszteni hatalmát, de végül mindenben csődöt mondott.

Gazdaságilag nem volt sikeres, annak ellenére, hogy VII. Gergely pápa 1074-ben kötelezővé tette a klérus számára a cölibátust. Nem titkolt célja volt az egyházi vagyon koncentrációja. Nincsenek (törvényes) utódok, és így nincsenek örökösök sem. Ennek ellenére a Vatikán teljesen elszegényedett. Sok esetben az emberek azt tapasztalták, hogy az egyháznak csak fizetni kell, a reneszánsz pápák életvitele minden pénzt felemészített.

Politikai sikertelensége a folytonos hadviselésben nyilvánult meg. Az emberek a békét, a békéltetést várták volna el az egyháztól, ezzel szemben a hadakozások, a politikai intrikák jellemezték. A vallási vezetők politikai gondolkodását nem az igazságosság, hanem az érdek irányította. A középkori egyház igyekezett politikailag

2. Jos Colijn: Egyetemes Egyháztörténet, Iránytű alapítvány 2001. 126. old.

1. Charles Spurgeon, *The New Park Street Pulpit*; idézi Robert R. Booth: *Az ígéret gyermekei*, Presbiteriánus Kiadó 2005. 39. old.

is minden irányba terjeszkedni és fegyveres segítséget nyújtani hol egyik, hol másik félnek, a laikusok csak azt látták, hogy esetenként a haza védelmében az egyházzal szemben kell harcolni. Bár továbbra is az egyház tagjai voltak, de az ellenséget is a pápa támogatta.

Társadalmi téren sem töltötte be feladatát. Nem sokat törődött a szegényekkel. A háborúk nyomán özvegyen, árván, nyomorékon maradt személyek nem számíthattak sem védelemre, segítségre. Társadalmi igazságtalanságok, korrupció uralkodott. Az egyház pedig azt hirdette, hogy túrni és szenvedni kell.

Erkölcileg súlyos volt a helyzet, és az írás, olvasás általánossá válásával a laikusok számára nyilvánvaló lett, hogy „bár vizet prédikálnak, de bort isznak.” A nyomtatás és a papíripar fejlődésének következtében a városokban a szakértelmük révén újonnan fel-emelkedő rétegek kiszorították az irányításból az ősi arisztokrata családokat. Ezáltal a laikusok megítélhették a papság hozzáértését. „A betűk ismeretének papi monopóliuma ezzel végérvényesen megtört.”³

Az akkori idők papságának felkészültsége siralmas volt. Ezt a katolikus egyházban majd csak az ellenreformáció idején korrigálják. A reformáció tehát minden tekintetben időszerű volt.

Ha igaz az, hogy a protestáns egyháztörténelem kiapadhatatlan kutatási területe a reformáció, akkor az is igaz, hogy a reformáció egyik legnagyobb alakja Kálvin János. Ki is ez a Kálvin János, vagy ki nem ő? A történelem folyamán nagyon sok területen félreértették, félreértékelték őt. Sokszor szándékosan. Diktátornak, tudománytalannak nevezték, mellőzve minden komoly történelmi alapot. Genf diktátorának mondták annak ellenére, hogy csak élete vége felé kapta meg a genfi polgári státuszt. A városi tanács folyton akadályozta, nem fogadták el a javaslatait, egy ízben ki is utasították a városból. Tudománytalannak nevezték, azt állítva, hogy nem értett egyet Kopernikusz heliocentrikus elméletével, illetve Servétnek a tudományos felfedezéseiért kellett meghalnia. Mindezek mellőznek minden történelmi alapot. A makacs tények azonban ellentmondanak ezeknek és az ehhez hasonló állításoknak.

A történelmi tényeket elfogadók számára is komoly kihívás Kálvin, hiszen magáról nem sokat írt. Különösen korai éveiről tudunk igazán keveset.

Kálvin rendszerezett gondolkodó. Talán ez az egyik legnagyobb erőssége. Az egyik kortárs történész írja: „Ha tehát Kálvinnal és hagyatékával foglal-

kozunk, az újkori történelemnek azt a ritka pillanatát próbáljuk megragadni, amikor a keresztyénség alakította a társadalmat, és nem maga idomult hozzá.”⁴ Valóban ez a kálvinizmus igazi erőssége. Istenhívó gondolkodás az élet minden területén. Nincs áthidalhatatlan határvonal testünk és lelkünk között, hiszen a megváltás testre és lélekre egyaránt szól. Nincs szakadék vallásos és nem vallásos cselekvéseink között, mivel mindkettő Isten színe előtt történik. Isten előtt éljük társadalmi és egyházi életünket egyaránt. A reformáció és Kálvin számára a keresztyénség nem elvont elmélet, hanem a valóságban gyökerezik, és nem csupán belegyökerezik, de ki is nő belőle. Ezért a teológiáért készek voltak szenvedni és meghalni olyan emberek, mint a francia hugenották, a skót szövetségesek (*covenanters*), a zarándokatyák, a magyar gályarab prédikátorok.

Kálvin nagy fontossággal bír az európai történelemben. Lord Morley ezt írta: „ha mellőzzük Kálvint a nyugat-európai irányzatokban, ez annyit jelent, mintha egy szemmel olvasnánk a történelmet.”⁵

Amit talán kezdetként tanulhatnánk Kálvintól, az a személyes kegyesség. Ezt kevésbé szokták hangsúlyozni, mivel hatalmas irodalmi munkásságából főként a tudós, teológus kép látható. Ez a könnyebb, mert ehhez nem kell hitvalló keresztyénnek lenni. Lehet olvasni Kálvintól, elmélkedni, egyetérteni vagy elutasítani, de ez csupán csak a leírt tanításról szól. Csakhogy ő teológus volt a szó valódi értelmében, meg is élte, hitte azt, amit vallott és tanított. Van haszna a reformációról és Kálvinról beszélni, írni, hiszen az ő példáját követve a személyes hitben való növekedés valódi lelki haszonnal járhat.

Ezért adta a következő meghatározást B.B. Warfield a kálvinizmusra:

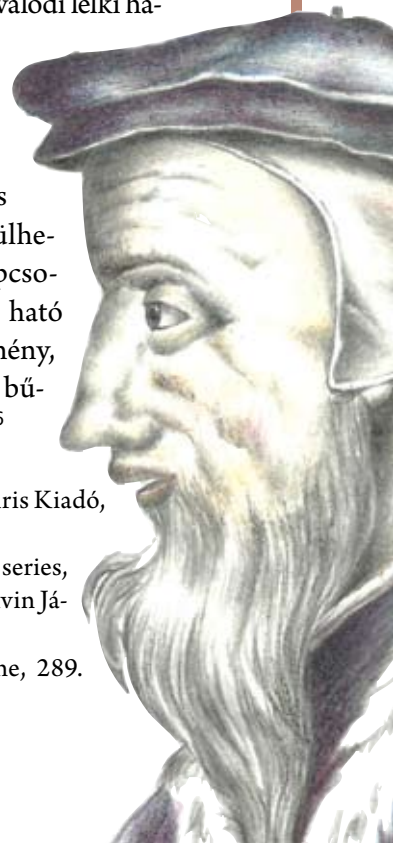
„Ez Isten fenségének alapos megértésében rejlik, mely elkerülhetetlenül együtt jár a vele való kapcsolat egzakt természetének szívig ható megértésével, melyet a teremtmény, mégpedig és különösképpen a bűnös teremtmény tart fenn vele.”⁶

4. Alister E. McGrath: Kálvin, Osiris Kiadó, Budapest 2001, 10. old.

5. Lord Morley, *Miscellanies*, 4th series, 124. old., Idézi: Robert Rodgers: Kálvin János intellektusa, műveltsége, hatása

6. Warfield: *Calvin and Augustine*, 289. old. Idézi Robert Rodgers

3. Alister E. McGrath: Kálvin, Osiris Kiadó, Budapest 2001, 18. old.

ISTENNEK ÉLNI

← Kálvin a lelki életről →

IAIN H. MURRAY

„Istenéi vagyunk: tehát neki élünk és neki halunk meg. Istenéi vagyunk: tehát minden cselekedetünket az Ő bölcsessége és akaratja igazgassa. Istenéi vagyunk: tehát Őrá, mint az egyedüli helyes célra kell irányulni életünk minden részének (Róm 14,8 vö. 1Kor 6,19). Ó, mily nagy előhaladást tett az, aki megtanulván azt, hogy ő nem az önmagáé, a maga felett való uralmat és igazgatást a saját esztől elvette, hogy azt az Istennek tulajdonítsa!”

Kálvin János: A keresztyén vallás rendszere 3.7.1

Kálvin *A keresztyén vallás rendszere* című könyvének minden egyes kiadásában az első oldalakon azok a szavak állnak, amelyek összefoglalják munkásságának célját, lényegét: „Az igaz és egészséges bölcsesség két részből áll: Isten és önmagunk ismerete.” Ezt 1536-ban írta, és a hangsúlyt a későbbi években sem változtatta meg. Kálvin saját magát egy olyan bűnösnek látta, aki mindent Istennek köszönhet. Isten volt az, aki képessé tette Krisztus ismeretének befogadására. A reformáció által felfedezett kegyességet gyakran egy rideg, kemény Istennek való engedelmességként parodizálták. A karikatúra abból fakad, hogy figyelmen kívül hagyták az Isten szeretete és a hívő szívek hálája közti kapcsolódást. Szükség van a megváltottak vágyaira, ahhoz hogy dicsőítsük Istent, és kedvében járjunk.

Viszont veszélyek is leselkednek azokra, akik nagyra becsülik Kálvin emlékét, én kettőt szeretnék ezek közül bemutatni.

Először is, keresztyén körökben a kegyes és istenfélő lelkület nem jellemzi olyan mértékben a kálvinista hitűeket, mint ahogy kellene. Úgy hisszük, hogy az isteni kijelentés eljött hozzánk szavakban, megfogalmazott kijelentésekben, és ezekért harcolnunk kell. De az igazságot csak akkor értettük meg igazán, ha meg is éljük azt a mindennapokban. A 16. szá-

zadban az evangéliumot elsősorban a megváltozott életű emberek példája terjesztette.

Manapság a Kálvinnal kapcsolatos hittételek túl gyakran akadémiával és tanteremmel azonosítják. Egyszer, balszerencsémre végighallgathattam egy olyan eszmefuttatást a kálvinizmus öt pontjáról, amely egy kisebb kémiai előadásnak hangzott.

Nem csupán viták vagy tanítás által fog ez a jelenlegi helyzet változni. „Mert nem beszédben áll az Istennek országa, hanem erőben” (1Kor 4,20), mivel a Szentlélek a forrása annak a bizonyágtételnek, ami több a beszédnél.

Másodszor, a mi példánkknak kellene a legerősebben érvelnie amellet, hogy az Isten szuverenitásában való hit nem gyengíti az evangelizáló prédikációt. Vannak feltűnő kivételek az ellenkezőjére is, de ha nagyvonalakban vizsgáljuk a keresztyén világot, akkor van némi létjogosultsága annak a gondolat-

„Amikor úgy mutatják be a kálvinista igazságot, mintha Isten nem is szeretné a bűnöst bűnösként, nem csoda, hogy az evangelizáló prédikáció akadozik. Az igehirdetőt átfogó szeretetnek kell eltöltenie, hogy valóságosan bemutathassa Krisztust, akinek a nevében beszél.”

nak, hogy a kálvinista felfogás akadályozza az evangelizálás buzgóságát. Amikor szembeesünk ezzel a ténnyel, becsapnánk magunkat, ha azt mondanánk, hogy mi ebben ártatlanok vagyunk. Sokkal könnyebbnek találjuk az igazság 'tanítását' és 'szóbeli védelmezését', mint úgy hirdetni az örömhírt, hogy készek legyünk azért akár meghalni is, hogy emberek megtérjenek. Néha azt a látszatot keltethetjük más keresztyénekben, hogy mi a kálvinizmust a ke-

resztyénség rokon értelmű szavának tartjuk, és hogy az egész evangéliumot bele tudnánk préselni az öt pontba. Nem kell alábecsülnünk az öt pontot, viszont Isten felfoghatatlanul nagyobb, mint a mi értelmünk, és vannak máshogyan megfogalmazott megosztani való igazságok, amik meghaladják a mi befogadó képességünket.

Kálvin itt figyelmeztet bennünket. Amikor arról beszél, hogy Krisztus személyválogatás nélkül szólítja fel az embereket a megtérésre a János 5-ben, akkor megjegyzi: „Kész arra, hogy magát adja, feltéve, ha csak egy kicsit is akarnak hinni.” Azt tudja mondani, hogy „semmi sem fog elveszni, amit Isten meg akar menteni”, ugyanakkor figyelmezteti a hallgatókat arra, vigyázzanak, „az üdvösségük lehetőségét el ne szalasztják.” (Kálvin: Magyarázat a János evangéliumához)

Amikor úgy mutatják be a kálvinista igazságot, mint ha Isten nem is szeretné a bűnöst bűnősként – vagyis Ő csak a kiválasztottakkal törődik –, nem csoda, hogy az evangelizáló prédikáció akadozik. Az igehirdetőt átfogó szeretetnek kell eltöltenie, hogy valóságosan bemutathassa Krisztust, akinek a nevében beszél. Azok a kálvinisták, akik kitűnő hirdetői voltak az evangéliumnak, mindig jó példát mutattak ebben.

Fordította Szabó Erika a *Tabletalk* 2009. júliusi számából

RICK GAMBLE

A NAGY VÁLTÁS

← Kálvin az evangéliumról →

„Krisztus keresztjében, mint egy kitűnő színdarabban, Isten semmihez nem fogható szeretete kerül előtérbe az egész világ szemé láttára. Valóban Isten dicsősége fénylik fel minden földi és mennyei teremtményében, de nem ragyogóbban, mint a keresztben, ahol csodálatos változás történt. Itt ment végbe minden ember ítélete a bűnért, és a bűn büntetésének elszenvedése helyett az ember számára eljött a szabadítás. Röviden szólva, az egész világ megújult és minden dolog a helyére került.”

„...A kereszt átkozott volt nemcsak emberi vélekedés szerint, hanem az isteni törvény rendelkezéséből kifolyólag is (5Móz 21,23). Midőn tehát Krisztus keresztre feszítetik, Isten átka alá adja magát. És ennek így kellett történnie, hogy minden kárhoztástól, amely bűneink miatt ránk várakozott, vagy inkább ránk nehezedett, megmenekedjünk azáltal, hogy ez Őreá vitetik át.”

Kálvin: Magyarázat a János evangéliumához II, 73;
A keresztyén vallás rendszere 2.16.6

Krisztus keresztre feszítésének jelene századokon keresztül volt festők által kedvelt téma. A használt színek általában sötétek. A szégyen és szenvedés mindenhol kitűnik. Így kell érteni a bálványimádók keze által való brutális kivégzést. Ez az esemény igaz és mély szenvedés volt.

Mindennek ellenére Kálvin, ahelyett hogy a szégyent és a fájdalmat hangsúlyozná, más szögből mutatja be Krisztus keresztjét. A jelenetet egy „kitűnő színdarab” részének látta. A Filippi levélhez írt kommentárjában Kálvin a

keresztrefeszítést így fogalmazta meg: „Nem volt soha biztosabban álló trón, kiemelkedőbb dicsőség, magasabbra emelt harci szekér”, mint a kereszt, amin Krisztus függött. Ez a jelenet bizonyította leginkább Isten jóságának teljességét.

János, a szeretett tanítvány, gyakran emlegette Krisztus dicsőségét az általa írt evangéliumban. Kálvin nem csak a feltámadáshoz kötötte ezt a dicsőséget, vagy akár Krisztus hegyi beszédéhez, hanem magához a véres kereszthez.

Kálvin a „csodálatos váltásra” is figyelt, ami a hátborzongató

kereszt következménye. Először az emberi bűn témájára fektetett hangsúlyt, és az ebből fakadó átokra, majd áttért Krisztus dicsőségére és ragyogására.

Kálvin ismerte saját magát. Tudta, hogy szíve – és általában az ember szíve – bálványgyár. Ádám bukása következtében a világ az eredendő és tényleges bűn átka alá került. Krisztus az Ő keresztyében ezt az ítéletet leemelte gyenge vállainkról, és saját hatalmas isteni erejére helyezte. Olyan módon hordozta a bűn átkának súlyát, ahogyan ember nem tudta volna hordozni. Mivel Krisztus elvette a bűn terhét, felszabadította a hívőket az átok alól.

Miután megfogalmazta a megigazulás tanát, Kálvin Genfben kezdett hozzá, hogy „minden dolog a helyére kerüljön”. Krisztus szabadító munkájára alapozva próbált egy Istennek tetsző politikai rendszert kiépíteni és az oktatást elérhetővé tenni mindenki számára – lányokat is beleértve. A gonosz foglalkozásokat is megszüntették, mint amilyen a prostitúció volt, az ilyenek helyett istenfélő, gondos emberek kezdtek munkálkodni.

Következésképpen, Kálvin rátapintott a lényegre, amikor azt mondta, hogy „a megváltásunk a keresztről szóló tanban áll.” (Az evangéliumi harmóniáról írt magyarázat 3,274-75)

Fordította Szabó Erika
a *Tabletalk* 2009. júliusi számából

„János, a szeretett tanítvány gyakran emlegette Krisztus dicsőségét az általa írt evangéliumban. Kálvin nem csak a feltámadáshoz kötötte ezt a dicsőséget, vagy akár Krisztus hegyi beszédéhez, hanem magához a véres kereszthez.”

A PARADICSOM KULCSA

← Kálvin: a Szentlélek teológusa →

THABITI M. ANYABWILE

„Ezekkel a szavakkal figyelmeztet bennünket [Péter apostol] arra, hogy lelkünket a Szentlélek tisztítja meg titkos öntözéssel, hogy hiábavaló ne legyen az Ő szent vérének kiöntése. Ezért mondja Pál is, a megtisztulásról és a megigazulásról szólván (1Kor 6,11), hogy mi mind a kettőben az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünknek lelke által részesedünk. A végeredmény az, hogy a Szentlélek az a kötél, mellyel Krisztus hathatósan magához köt.”

Kálvin: *A keresztyén vallás rendszere* 3.1.1

Napjainkban sokszor kérdéses, hiszünk-e még ebben a biblikus igazságban? Amit gyakran szem elől tévesztünk, s amit Kálvin magáévá tett, az a Szentlélek elengedhetetlen munkája felől való meggyőződés a bűnösök megtérésében, éppúgy, mint a Szentlélekre való mélységes ráutaltságunk a keresztyén életünk folyamán és az egyház életében. Ezen kérdések tekintetében Kálvin emlékeztet bennünket a Szentháromság harmadik személyére való ráutaltságunkra.

Az Úr jóvoltából egyszer abban a kiváltságban volt részem, hogy egy bibliaórát vezethettem a Szentlélekről. Az

alkalmat azzal kezdtem, hogy feltettem a kérdést: „Hányan vannak itt, akik kaptak részletes tanítást a Szentlélekről, vagy olyan egyházhoz tartoznak, ahol foglalkoznak ezzel a tantétellel?” A terem tele volt felnőtt keresztyénekkal sokféle nemzetből, különböző felekezeti háttérrel, több korosztályból. Néhányuk negyven, ötven éve járt az Úrral, s az egész csoportból összesen négy vagy öt ember emelte fel a kezét.

Nem csoda tehát, hogy az evangelizáció és az evangélium hirdetése egyes helyeken szinte nem is létezik, vagy legalábbis erőtlenné tűnik. Ehelyett legtöbbször úgy tűnik, az igehirdetés inkább az igehirdető rábeszélő képességére van bízva és az érzelmi hatás felkeltésére irányul, mint a Szentlélek szuverén és titkos munkájára. Égető szükségünk van

keresztyénnek a Lélek szerint kell járnia, hogy uralkodni tudjon a bűnön. A keresztyén megszentelődés Kálvin gondolkodásának központi témája volt. Hitt abban, hogy szentségünk összefonódik Krisztus elvégzett áldozatával a Szentlélek munkálkodása által.

Végül rengeteget tanulhatunk Kálvintól a Szentlélek munkájának szükségességéről azon a téren is, hogyan éljük meg keresztyén hitünket közösségként az egyházban.

Megértette, amit mi oly gyakran elfelejtünk: az evangélium hirdetésének hatékonysága egyedül a Lélek munkáján múlik, ahogyan Krisztus felajánlja Önmagát a Jó Hírben. Ha elmulasztjuk hirdetni Krisztus munkáját, vagy elmulasztunk könyörögni a Lélek ténykedéséért, minden igehirdetés élettelen és

A huszadik századi keresztyénségnek sok mindenre szüksége van: hogy mélyebben megértsük a Krisztus erejébe vetett életet adó hitet, hogy nagyobb legyen a vágy a világiasságból való szabadulásra, az evangélium erőteljes hirdetésének megújulására. Ezen szükségletek betöltéséhez nélkülözhetetlen a mindennapos közösség a Szentlélek Istennel.

arra, hogy helyreálljon a megtérésről és a Szentléleknek abban végzett szuverén munkájáról való képünk, hogy megszabadulhassunk az erőszakos pragmatizmustól és a népszerű elméletek hóbortjától.

Kálvin egy politikai, vallási és szociálisan felemelkedő és küzdelmes időszakban élt és szolgált. Esetenként szinte egyetlen pillanat alatt teljes tartományok álltak át a római katolikus vagy protestáns célok oldalára. A küzdelem intenzív volt, időnként súlyos; maga Kálvin is szembesült az elfogatás és a biztos halál lehetőségével.

A keresztyén fő ellenségei a világ, a test és az Ördög – azok az élenjáró erők, melyek ellen Krisztus hadserege felvonult. Kálvin tisztán felismerte, hogy a keresztyén egész életében harcban áll a tagjaiban lakozó bűnnel. Jól tudta, hogy ez a küzdelem életünk végéig megmarad, de nem volt kishitű. Azt is jól tudta, hogy a Szentlélek társunkká szegődik, és a

értelmetlen. De Kálvin emlékeztet a Lélek elengedhetetlen jelenlétére ahhoz az egységhez, mely illő a megújult élethez.

A huszadik századi keresztyénségnek sok mindenre szüksége van, többek között hogy mélyebben megértsük a Krisztus erejébe vetett életet adó hitet és megtérést, hogy nagyobb legyen a vágy a megszentelődésre és a világiasságból való szabadulásra, az evangélium erőteljes hirdetésének megújulására, és tántoríthatatlan elkötelezettségre az egyház egyetemes mellett. Ötszáz évvel élete és munkássága után Kálvintól megtanulhatjuk: ezen szükségletek betöltéséhez nélkülözhetetlen a mindennapos közösség a Szentlélek Istennel, Aki „kulcsa annak, hogy a Paradicsom kapui megnyitassanak számunkra”. (Kálvin: Prédikációk az Efézusiakhoz írt levélből, 207. o.)

Fordította André Viktória
a *Tabletalk* 2009. júliusi számából

ISTEN DICSŐSÉGÉNEK SZÍNPADA

← Kálvin Isten gondviseléséről és dicsőségéről →

„Isten látható díszben csak azóta kezdett megjelenni, mióta a világ teremtésében fensége dicső jegyeit előhozta, melyekben fényesen tündökölni látjuk Őt, valahányszor körütekintünk. ... Mivel ott fent teljesebben csillog hatalmának és bölcsességének dicsősége, lép-ten-nyomon az eget nevezik az Ő lakóhelyének. S bárhova veti is az ember tekintetét, nincs az egész világon oly parányi hely, melyen dicsőségének legalább valami kis szikráját ne látnánk ragyogni.”

Kálvin János: *A keresztyén vallás rendszere* 1.5.1

Az **A**z *Institúció* előszavában Kálvin úgy festette le az embert, mint aki „mentes minden erénytől”, szolgaságba vetett, vak és erőtelen. Ezen leírás célja az volt, hogy elejét vegye minden alkalomnak az öndicsőítésre, és minden dicsőséget Istennek adjon. Kálvin úgy vélte, az emberről le kell hántani minden „hiábavaló dicsőséget”, hogy „megtanuljon Istenben dicsőségesnek lenni”.

Öt évszázaddal Kálvin halála után John Piper úgy találta, hogy a Kálvin munkáját megillető cím a „Törekvés Isten dicsőségének illusztrálására” lenne. Mind életében, mind halálos ágyán Kálvin azt vallotta, hogy nem fogad el más, csak amiről meggyőződött, hogy Isten dicsőségére van.

Kálvin születésének 500. évfordulóján nem elég pusztán azt mondanunk, hogy a kálvinizmus veleje a „szenvedély Isten teljes valósága és fensége iránt”. A 400. évfordulón a princetoni óriás, Benjamin Warfield így foglalta össze: „Nem élt még ember a földön, aki mélyebben értette volna Istent, mint [Kálvin]”. Legyen ez az „el nem múltó összpontosítás Isten dicsőségére” (Piper), vagy „az evangéliumi hit átfogó szlogenje: a kegyelem munkája a bűnös életében tükör, melyben Isten kegyelmét látjuk” (Vos), illetve Kálvin saját szavai, melyekkel Isten dicsőségét magasztalja.

Kálvin úgy beszélt erről a világról, melyet Isten gondviselése irányít, mint Isten dicsőségének a színteréről (*theatrum gloriae*). Úgy gondolta, hogy az élet minden területe a munkától a dicsőítésig, a művészet-től a technikáig magában hordozza Isten dicsőítésének a lehetőségét (*Institúció*, 1.11.12). A teremtés célja Isten dicsőségének a hirdetése (1.14.20.), egy elképzelt színház (1.5.8;2.6.1), mely Isten dicsőséges tettei-

nek hirdetésére rendeltetett. Kálvin úgy értelmezte az első parancsolatot, hogy törvényszegés Isten dicsőségét megrövidíteni „akár csak egyetlen részecskével is” (2.8.16.). Ez megerősíti Lloyd-Jones későbbi állítását, miszerint Kálvin számára „a központi és legfontosabb igazság Isten szuverenitása és dicsősége volt.”

James Packer úgy gondolja: Kálvin keresztyénségének lényege az a tudat, hogy Isten királyi trónon ül, és hatalmasan uralkodik. „Milyen gyakran használta Kálvin a magasztos és a dicsőséges szavakat! Milyen gyakran elidőzött Isten nagyságán! Szenvedélye összhangban volt azzal, ahogyan Istent látta. Szenvedélye pedig abban a nagyszerű kifejezésben nyilvánult meg, mely a kálvinizmus szlogenjévé vált – *Soli Deo Gloria!*”

Politikai körütekintésre intve Kálvin így fogalmazott: „gondoljuk meg alaposan, és tekintsünk Istenre úgy, mint választásaink elnökére és felügyelőjére, és döntéseinket hozzuk meg tiszta lelkiismerettel, Isten tiszteletén és dicsőségén felül mindent mást figyelmen kívül hagyva, köztársaságunk védelme és biztonsága érdekében.”

Warfield így foglalta össze: „Kálvinista az az ember, aki látta Istent, és akit, miután látta Istent az Ő dicsőségében, eltölt saját érdemtelenységének tudata, hogy mint teremtmény, és még inkább mint bűnös, megálljon Isten előtt, másrészt, akit eltölt az imádat-tal teljes csodálat, hogy ez az Isten egy olyan Isten, aki a bűnösöket Magához fogadja.”

Kálvin még mindig az igazság fénysugarát ontja Isten dicsőségének színpadára.

Fordította André Viktória
a *Tabletalk* 2009. júliusi számából

ISTEN IGÉJE ÉS A SZENESKOSÁR

A nagypapa minden reggel korán felkelt, és a konyhaasztalnál ülve olvasta régi, kopott kötésű Bibliáját. Tízéves fiúunokája szeretett volna olyan lenni, mint a nagyapja, ezért aztán amiben csak tudta, utánozta őt.

Egy késő októberi napon a kisfiú így szólt a nagyapjához:

– Papa, én is próbálom olvasni a Bibliát, ahogyan te, de nem igazán értem, amit meg megértek, azt rögtön el is felejttem, amikor becsukom. Mondd meg nekem, légy szíves, hogy akkor mégis miért jó a Bibliát olvasni!

A nagypapa éppen a szenet rakta a kályhába, majd amikor befejezte, odafordult az unokájához, és kedvesen ezt mondta:

– Értem a problémádat. Most kérek, hogy vidd el ezt a szeneskosarat a patakhoz, és hozz benne vizet!

A kisfiú úgy tett, ahogyan a nagyapja mondta, a kosárból azonban az összes víz elfolyt, mielőtt visszaért volna a házhoz.

A nagypapa az unokáját látva mosolygott, és így biztatta:

– Legközelebb egy kicsit gyorsabban kellene mozognod – és visszaküldte, hogy próbálja meg újra.

A fiúcska másodszor is elment a patakhoz, megtöltötte a kosarat vízzel, és most már gyorsabban szedte a lábát, de a kosár ismét kiürült, mire a házhoz ért vele.

Mivel látta, hogy ez nem fog így menni, elindult, hogy keressen egy vödört a kosár helyett, és abban hozzon vizet. De a nagyapja ezt mondta neki:

– Ne a vödört vidd, hanem a szeneskosarat, és abban hozz vizet!

– De Papa, ebből kifolyik! – felelte a kisfiú.

– Menj csak, próbáld meg még egyszer! – válaszolta neki a nagypapa, és kiment a tornácra, hogy onnan figyelje az unokáját.

A kisfiú tudta, hogy nem lesz képes vizet hozni, mégis meg akarta mutatni a nagyapjának, hogy akár milyen gyorsan is szalad hazáig, a víz úgymint ki fog folyni a kosárból.

Így is lett, harmadszor is elment, és a pataktól úgy szaladt hazafelé, ahogy csak tudott, de az eredmény ugyanaz maradt: üres kosár. A zihálástól alig kapott levegőt, úgy mondta:

– Nézd..., nézd, Papa, ez hiábavaló!

– Tényleg úgy gondolod? – kérdezte az öregember mosolyogva. Akkor nézd csak meg a kosarat!

A kisfiú megnézte, és valóban, egészen más volt, mint korábban. A kosár, ami azelőtt fekete szénporos volt, a víztől tiszta lett.

– Kisunokám, pontosan ez történik akkor is, amikor a Szentírást olvasod. – szólt a nagypapa. – Lehet, hogy az olvasottakból elsőre nem értesz meg mindent, és nem fogsz mindenre emlékezni, de ha megalázkodsz Isten előtt, a kegyelmét kéred, és a Bibliát odaszánt szívvel olvasod, Isten Igéje belülről kifelé fog megváltoztatni.

Az Isten munkája az életünkben, hogy az Ige a szívünkötől, belülről kifelé változtat meg, és formál minket Fiának, Krisztusnak képére. Olvasd az Igét te is minden nap!

„... nemcsak kenyérrel él az ember, hanem mindazzal él az ember, ami az Úr szájából származik.” (5Móz 8,3b)

Az E-mail Ministry alapján fordította és átdolgozta: Tihanyi Pál

„A VÉR JELÜL LESZ NÉKTEK”

DEMETER GÉZA

„Szólt pedig az Úr Mózesnek és Áronnak Egyiptom földjén, mondván: Ez a hónap legyen néktek a hónapok elseje; első legyen ez néktek az esztendő hónapjai között. Szóljatok Izráel egész gyülekezetének, mondván: E hónap tizedikén mindenki vegyen magának egy bárányt az atyáknak háza szerint, házanként egy bárányt. Hogyha a háznép kevés a bárányhoz, akkor a házához közel való szomszédjával együtt vegyen a lelkek száma szerint; kit-kit ételéhez képest számítsatok a bárányhoz. A bárány ép, hím, egy esztendő legyen; a juhok közül vagy a kecskék közül vegyétek. És legyen nálatok őrizet alatt e hónap tizennegyedik napjáig, és ölje meg Izráel községének egész gyülekezete este. És vegyenek a vérből, és azokban a házakban, a hol azt megeszik, hintsenek a két ajtóféltre és a szemöldökfára. A húst pedig egyék meg azon éjjel, tűzön sütve, kovásztalan kenyérral és keserű füvekkel egyék meg azt. Ne egyetek abból nyersen, vagy vízben főtten, hanem tűzön sütve, a fejét, lábszáraival és belsejével együtt. És ne hagyjatok belőle reggelre, vagy a mi megmarad belőle reggelre, tűzzel égessétek meg. És ilyen módon egyétek azt meg: Derekaitokat felövezve, saruitok lábaitokon és pálcáitok kezetekben, és nagy sietéssel egyétek azt; mert az Úr páskhája az. Mert általmégyek Egyiptom földén ezen éjszakán és megölök minden elsőszülöttet Egyiptom földén, az embertől kezdve a baromig, és Egyiptom minden istene felett ítéletet tartok, én, az Úr. És a vér jelül lesz néktek a házakon, a melyekben ti lesztek, s meglátom a vért és elmegyek mellettetek és nem lesz rajtatok a csapás veszedelmeitekre, mikor megverem Egyiptom földét.” (2Móz 12,1-13)

Ha olvastál, vagy hallottál Mózesről, vagy a zsidóknak Egyiptomból való kiszabadulásáról, akkor bizonyára ismerős a fenti igeszakasz. A zsidók Egyiptomban rabszolgaságra jutottak. Isten elhívja Mózeset, hogy általa kiszabadítsa az Ő népét, a zsidókat a rabságból. A fáraó, Egyiptom királya azonban nem engedi el a zsidó népet. Isten csapásokkal sújtja a fáraót ezért az engedetlenségért, aki még ezek ellenére sem engedelmeskedik. Isten ezért azt üzeni Mózesen keresztül, hogy el fog pusztítani Egyiptomban minden elsőszülöttet. De a fáraó szíve továbbra is kemény marad. Az Úr azt parancsolja Izrael fiainak, hogy házanként vágjanak le egy bárányt, és a vérével kenjék meg az ajtófélfát. Amikor Isten angyala lejön Egyiptomba, hogy megölje őket, akkor azokban a házakban nem esik bántódásuk az elsőszülötteknek, ahol a vér az ajtón van. A kérdés az, hogy miként értelmezzük ezt az igeszakaszt? Egyesek szerint ez az ígerész egy zsidó ceremóniáról szól, amit minden évben meg kellett a zsidóknak ismételni. Mások úgy gondolják, hogy a páskabárány leölése pusztán egy népszokás volt, mint magyar földön a locsolkodás vagy a májusfaállítás. Megint mások (főleg az ún. zöldpártiak, környezetvédők) undorral fordulnak el ettől az eseménytől, mondván, hogyan lehet Isten olyan 'kegyetlen', hogy ennyi állatot leölet, pusztán azért, hogy a zsidókat kiszabadítsa Egyiptomból. Szerintük a páskabárány leölése nem más, mint kegyetlen mézárulás. Mi az igazság? Vajon ez is csak egy népszokás lenne? Üres ceremónia? Kegyetlen mézárulás? A Biblia alapján azt kell mondanunk, hogy több volt, mint ceremónia, népszokás, és semmiképpen nem nevezhető mézárulásnak. Mégis hogyan értelmezzük hát a páskabárány leölését? Ez nem volt más, mint egy Krisztusra és az Ő munkájára mutató törvény, rendelet. „Ekként a törvény Krisztusra vezérlő mesterünné lett...” (Gal 3,24) Minden törvény, beleértve az áldozati törvényeket és így a páskabárány leölését is, Jézusra és az Ő munkájára mutat. Rendszerint a városok és falvak nevét jelző táblák után következik az adott település. Ugyanígy a páskabárány leölése Isten Bárányának, Jézusnak a megöletésére mutatott előre, ami 1500 évvel később

be is következett. Ebben a cikkben párhuzamot vonunk Krisztus áldozata és a páskabárány feláldozása között.

1. Minden házban egy bárányt kellett leölni (2 Móz 12,3). Isten így rendelte a zsidóknak, nem kettőt, nem ötöt. Nem annyit, amennyit megengedhet magának a gazda. Csak egy bárányt lehetett és kellett megölni. Mi köze ennek Jézushoz? Hogyan állítható ez párhuzamba Krisztus munkájával? – kérdezheted. Úgy, hogy Jézus az egyetlen Megváltó. Ő az Isten Báránya, Aki által van menetelünk az Atyához. A Szentírásban a következőket olvassuk az ember állapotáról: „Nincs, a ki megértse, nincs, a ki keresse az Istent. Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek; nincs, a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is.” (Róm 3,11-12) Mai modern *humanista* világunk tagadja az ember bűnös voltát. Azt mondják, az egyén alapvetően jó. Mégis, a modern ember cselekedeteivel ellentmond felfogásának. Hiszen mindenki próbál megszabadulni az életében lévő bűnöktől, rossz szokásoktól. Vannak, akik úgy látják, hogy a pszichológusok meg tudják szabadítani őket a problémáiktól. Mások úgy gondolják, hogy ha elég sok meditációs tanfolyamot végeznek el, ezáltal szabadulnak meg a testi kívánságoktól és bűnöktől. Megint mások úgy hiszik, hogy ezt Mária vagy valamilyen szent közbenjárása által tehetik. Egyesek úgy vélik, hogy jó cselekedetek által semlegesítik bűneiket és érdemlik ki a mennyet. Mások pedig azt hiszik, hogy bizonyos egyházhoz, valláshoz való tartozás automatikusan üdvözíti az embert. Vajon tényleg ilyen sokféleképpen szabadulhatunk meg bűneinktől? Vajon a pszichológia, meditáció, jó cselekedetek, szentek közbenjárása stb. üdvözít? Nem. Csak egyféle módon szabadulhatunk meg bűneinktől, csak egy út vezet a dicsőségbe. Ez pedig nem más, mint Krisztus. A reformáció egyik jelszava ez volt: Solus Christus. Egyedül Krisztus. Egyedül Krisztus engedelmessége (Fil 2,8) és áldozata (Ézs 53,5) elégséges ahhoz, hogy megszabaduljunk bűneinktől. A 2Móz 12,1-3-ban is ezt látjuk. Isten a zsidókat úgy szabadította meg a veszedelemtől, hogy házanként egy bárányt öltek meg, és ennek vérére látva az angyal nem pusztította az elsőszülötteket a házban. Csak egy Bárány, csak egy Szabadító van, aki minket meg tud szabadítani bűneiktől és annak következményétől, a haláltól. Ez a Szabadító nem más, mint Krisztus. Ő mondja: „Én vagyok az út az igazság és az élet: senki sem mehet az Atyához, csak én általam.” (Ján 14,6) Jézus nem azt mondja: én vagyok az egyik út, vagy a mennybe lehet jutni a medi-

táció által is. Azt sem mondja, hogy én vagyok az út, de mehettek Máriához és a szentekhez is bűneitekkel. Azt sem mondja, hogy ti magatok is a mennybe juthattok, ha elég jók lesztek. Nem, Jézus azt mondja: „Én vagyok az út az igazság és az élet: senki sem mehet az Atyához, csak én általam.” (Ján 14,6) Nincs más út a mennybe, csak Krisztus. Csak Ő általa szabadulhatunk meg bűneinktől és Isten pusztító haragjától. Minden más út, minden más mód, amely ki akar vezetni a bűneikből a halálba, a pokolra juttat. Egyszer láttam egy filmet, melynek Kelly hósei volt a címe. Amerikai katonákról szólt, akik az ellenséges német vonalakon törtek át. Az egyik helyen egy aknamezőn kellett keresztülmenniük, amin csak egy keskeny ösvény vezetett át. Mindegy milyen irányból közelítette meg valaki, ha nem ezen az ösvényen haladt, elpusztult. A mennybe is csak egy út vezet: Krisztus. Minden más út, hívják azt pszichológi-

Ahogy a zsidók is csak egy bárány vére által szabadulhattak meg, úgy csak egy Bárány, csak egy Szabadító van, aki minket meg tud szabadítani bűneiktől és annak következményétől, a haláltól. Ez a Szabadító nem más, mint Krisztus.

ának, meditációnak, a szentek jó cselekedeteinek vagy önmegváltásnak: aknamező, mely az azon járókat a pokolra juttatja. Te kiből bízol? Rábíztad-e életed Jézusra? Ne csapd be magad! Ne bízz se magadban, se valamilyen módszerben vagy személyben, mert biztos, hogy el fogsz veszni. Csak Krisztus az, aki valósággal megszabadít és üdvösséget ad a számadra.

2. A páska bárány ép volt (2Móz 12,5). Nem lehetett leölni egy olyan bárányt, amelyik sánta volt vagy fél szemű stb. Csak akkor került el az öldöklő angyal a zsidók házait, ha olyat öltek le, amelyik tökéletes volt. Jézus Krisztus, Isten Fia tökéletes volt. Az Ige ezt mondja róla: „...engedelmes lévén haláláig.” (Fil 2,8) Minden szavával, cselekedetével és gondolatával tökéletesen engedelmeskedett Isten törvényének. Mindent megtett, amit az Atya kért tőle. Nemcsak azt, ami kellemes volt a számára, hanem azt is, ami fájdalmas volt. Nemcsak azt vállalta, hogy bevonul Jeruzsálembe a tömeg hozsannázása közepette, hanem az emberek megvetését és a kereszt kínjait is. De miért kellett Krisztusnak büntetlennek és engedelmesnek lennie?

Ha nem lett volna az, akkor sohasem tudott volna megszabadítani bennünket a bűn uralma alól, ahogy Heidelbergi Káté fogalmaz: "...aki maga bűnös, másokért eleget nem tehet." (Hedelbergi Káté 16. kérdés-felelet) Ha Krisztus bűnös lett volna, sohasem töltötte volna be helyettünk Isten törvényét, és így nem szerezhette volna meg nekünk az örök életet (Róm 10,4-5). De Urunk tökéletesen engedelmeskedett Isten törvényének, és soha semmi bűnt nem tett. Hálát adtál-e Neki azért, hogy Ő büntelen volt? Hálát adtál-e azért az Úrnak, hogy helyetted engedelmeskedett Isten törvényének? Ha Krisztus nem lett volna engedelmes az Atyának, bizonyára mindnyájan elvesznénk bűneinkben és reményünk sem lenne a szabadulásra.

3. A páskabarányt tűzön sütve kellett elfogyasztaniuk a zsidóknak, keserű füvekkel (2Móz 12,8).

Krisztusnak a kereszten Isten tüzes haragját kellett elviselni a mi bűneinkért, hogy mi ne vesszünk el, hanem örök életünk legyen. Az Ige a pokol kínjait a tűzben való égéshez hasonlítja. A Jelenések könyve úgy említi a kárhozatot, mint tűzzel és kénkövel égő tavat (Jel 21,8). Amikor Jézus a pokolról beszél, azt mondja az elvetettekéről: „... az ő férgük meg nem hal, és tüzik el nem aluszik.” (Mk 9,44) Ezt élte át Krisztus a kereszten értünk. Nem az okozta Neki a legnagyobb fájdalmat, hogy megverték, átszegezték a kezeit és lábait, hanem hogy kifizette a bűn büntetését, az örökké tartó halált, a pokol kínjait. Jézus azt mondja: „Én vagyok a jó pásztor, a jó pásztor életét adja a juhokért.” (Ján 10,11) Ő a jó pásztor, Aki tökéletes volt és semmi rosszat nem tett, odaadta életét a juhokért, akik tévelyegtek és eszük ágában sem volt megtérni. „Az Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt” – mondja a Róma 5,8. Aztán azt is láthatjuk az Igéből, hogy Urunk tökéletesen kifizette bűneink büntetését, hiszen a kereszten ezt mondta: „Elvégeztetett...” (Ján 19,30) Kifizette a tévelygés árát. Ha valakinek Krisztus lesz az Ura és Megváltója, mentesül az Isten haragjától, ami a tévelygőkre vár. Miért? Mert Jézus fizetett érte a kereszten. Vajon érted fizetett a Megváltó? Az Ige szerint: „Nincsen azért immár semmi kárhoztatásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak...” (Róm 8,1) Te Krisztus Jézusban vagy? Te Hozzá tartozol? Te letted-e már bűneidet Őelé? Mert az Úr csak azokért fizetett, akik az Ő juhjai, akik Hozzá tartoznak és követik Őt.

„Csak Istenben

NYUGSZIK MEG LELKEM;

Tőle van

AZ ÉN SZABADULÁSOM.”

(ZSOLT 62,2)

SZABÓ SZABOLCS

A gyermekéveimet többnyire nagyszüleimnél töltöttem, mivel anya meg apa munkába jártak. Ezért nem sokat beszélgettünk, és keveset foglalkoztak velem. Egy csendes, keveset kommunikáló gyerek voltam. Tizenhárom évesen konfirmáltam, de gyakorlatilag semmit nem értettem az egészből, mármint Isten Igéjéből.

Bár az nem volt számomra kérdés, hogy van-e Isten, de nem ismertem a Biblia Istenét. Templomba nem jártam, csak ünnepnapokon mentem el az istentiszteletre. A Szentírás olvasásának a fontosságáról nem is hallottam. Tehát így, egy nem megtért állapotban, azt gondoltam, hogy minden rendben van az életemmel, már ami az Istenhez való viszonyomat illeti. („Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűn mi bennünk, magunkat csaljuk meg és igazság nincsen mi bennünk.” 1Jn 1,8). A testvérem megszületése után édesapámmal az amúgy is szegényes kapcsolatunk nagyon megromlott, mondhatjuk azt is, hogy igazi apa nélkül nőttem fel (17 éves koromban meghalt édesapám). Egy-egy veszekedés után sokszor átmenekültem a nagyszüleimhez. Nagyapám mellett már gyermekként is sok időt töltöttem el, és nagyon megszerettem a fával való munkálkodást. Egy magába zárkózó, társaságot kerülő emberré váltam. E miatt az úgynevezett hétvégi szórakozás is kimaradt az életemből, amit persze most már annyira nem is bánok, de akkor ezt nehezen éltem meg. Mivel félttem, hogy nem tudok megszólalni, ezért úgy gondoltam inkább teszem, amihez értek, ez pedig a munkába való temetkezés volt. Amikor 18 évesen befejeztem a középiskolát, munkaviszonyba álltam, és gyakorlatilag csak aludni jártam haza. Bár a munkámban sike-

res voltam, mégis sok dolgot kudarcként éltem meg a hétköznapiakban. A világban nem érvényesültem úgy, ahogy a körülöttem lévők, nem ment úgy a lányokkal való randizás és szórakozás. („Ne szeressétek a világot, se azokat, a kik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete.” 1Jn 2,1).

Körülbelül 20 éves koromban kaptam egy napi áhítatoskönyvet: Isten ígéreteinek tárháza (Spurgeon). Amikor olvastam, sokszor úgy éreztem, hogy ez most pont nekem szól, viszont a Biblia fontosságát még mindig nem értettem. A Miatyánkot már esténként elmondtam, és vasárnapi istentiszteletekre nemcsak ünnepnapokon mentem el. De ezen alkalmak után semmit sem éreztem, így üresen távoztam. Persze azért magamat megnyugtattam, hogy milyen jó vagyok, hisz ott voltam a templomban. Közben 22 évesen elvittek katonának, amitől nagyon félttem, mivel a szerb nyelvet nem tudtam elég jól. De az Úr kegyelme az életemen már itt is megmutatkozott, hisz mindenfajta bántásoktól megvédett.

Mikor leszolgáltam a kilenc hónapot, újból munkaviszonyba álltam, de éreztem, nem lesz jó vége annak, hogy csak a munka tölti ki az életem. Mégis tehetetlen voltam, az évek meg csak múltak.

Magyarországról sokat álmodoztam, hogy milyen jó lenne ott dolgozni, hisz ott minden olyan más lenne. Akkor még nem tudtam, hogy nem egy másik ország és egy új munkahely fog változást hozni az életemben.

2004. év végére megszűnt az állásom, a munkák hiánya miatt. 2005. év elején egy délvidéki újságban megjelent magyarországi tanulásra és munkára jelentkeztem, ahová fel is vettek, beiratkoztam az is-

kolába. Az új munkahelyemen elég sokáig az otthoni munkastílust folytattam.

Istentiszteletekre néha bejártam Budapestre egy református gyülekezetbe, vagy pedig a helyi (dunaharaszti-taksonyi) református templomba. De senki nem szólított meg, hogy ki vagyok és honnan jöttem.

Első évben, mikor hazamentem az ünnepekre szülőfalumba, a testvérem elhívott szilveszterezni a református egyházhoz. Nagy nehezen szántam rá magam. Talán az ezt követő események voltak az első lépések ahhoz, hogy Istenhez, akit addig nem ismertem, lassan kezdtem közelebb kerülni, sok érdekes dolgot megtudtam Róla. Ezen a szilveszteren Balatonalmádiból néhány hívő is ott volt a vendégek között (a Hazuga család és Dunszt Szilvia). Hazuga Évi kreacionista előadásokat tartott a teremtésről és az özönvízről. Ekkor értettem meg, hogy a Bibliában ezek a történetek valóban hiteles események voltak. Kaptam tőlük írott igehirdetéseket (Szalay Szilárd szolgálatait), melyek elég kemény bibliai tanítások voltak. Ezek számomra újdonságként hatottak, mármint, hogy Isten Igéjét így is lehet hirdetni. A Hazuga családdal akkoriban a kapcsolat sajnos megszakadt, csak Szilviával váltottunk időközönként egy-két levelet. Ő többször írta, hogy keressék egy református gyülekezetet, ahová tartozhatok, mert így többet megtudhatok Istenről. Ezek után felkerestem a dunaharaszti református gyülekezetet, és elkezdtem járni az ifibe. Ezek az összejövetelek, alkalmak, nyári táborok kezdtek átalakítani. Rendszeresebben jártam a vasárnapi alkalmakra, és többször is vállaltam szolgálatokat a gyülekezetben. Lassan kezdtem megérteni az evangéliumot. Esténként a szobámban sok baptista igehirdetést meghallgattam, melyek megérintő, evangelizációs jellegűek voltak. Isten kegyelméből lassan ráébredtem, hogy nyomorult, bűnös ember vagyok, vétkeimet meg kell vallani és le kell tenni az Úr előtt. El kell fogadni személyes megváltómnak Jézus Krisztust, aki elhordozta az én bűneimet is. Esténként elkezdtem imádkozni már a saját szavaimmal, és kértem Istent, hogy Neki tetsző módon tudjak élni. De sok dolog volt az életemben, amiről nem ismertem fel, hogy bűn, és meg kellene belőle térni. A gyülekezetben, ahová jártam, nem igazán alakultak ki mélyebb testvéri kötődések. Nyilván én is hibás vagyok ebben, de a gyülekezet részéről sem tapasztaltam szorosabb ragaszkodást, mindezt inkább csak felszínes kapcsolatként éltem meg. Közben megtudtam, hogy balatoni ismerőseim kiléptek a református népegyházból, és a presbiteri-

ánus egyházhoz csatlakoztak. Ezt tudomásul vettem, de különösebben nem foglalkoztam a hírrrel.

2008-ban a pesti keresztyén könyvvásáron figyelmes lettem egy könyvre, C.H. Spurgeon: Lélekmentő. Mivel Spurgeontól már régebben is ismertem és kedveltem írásokat, elhatároztam, hogy megveszem. Észrevettem ennél a könyves standnál egy nagy feliratot: Presbiteriánus Kiadó. Ekkor jutott eszembe, hogy erről az egyházzól már valakitől hallottam. Ezért ott rákérdeztem, hogy ez ugyanaz az egyház-e, ami Balatonalmádiban is megalakult, mivel nekem ott vannak ismerőseim. Kiderült, hogy Szőke Imre, a gyülekezetvezető lelkész volt, akivel ezen a könyvvásáron beszélgettem. Megvettem a könyvet, és ajándékba kaptam még két kis kiadványt is: *Az igaz Isten helyes tisztelétét és az Egyházszemléletünk reformációját*.

A 2009-es évet keresztyén könyvolvasással szerettem volna elkezdni, és valami vékonyabb olvasmányt kerestem a könyvek között, amikor is rátaláltam a két kis presbiteriánus füzetre. Év elején a dunaharaszti gyülekezetben ökumenikus imahetekre készültünk, amit már nagyon vártam, de az olvasottak után úgy éreztem talán mégse lenne helyes ilyen eseményeken részt venni. („*Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, a melyek embereknek parancsolatai.*” Mt 15,9). A következő héten fellekerestem a budapesti presbiteriánus gyülekezetet. Kedvesen fogadtak, már az első néhány alkalom után éreztem, hogy ez egy igaz hitben járó testvéri közösség. Itt beszéltek a bűnről, arról hogy egyedül a szuverén, igazságos, szerető Isten kegyelmének köszönhetjük a hitünket, és csakis Istené a dicsőség. Tőlük hallottam először az öt protestáns alapelvről és a Bibliára alapozó kálvini tanításokról.

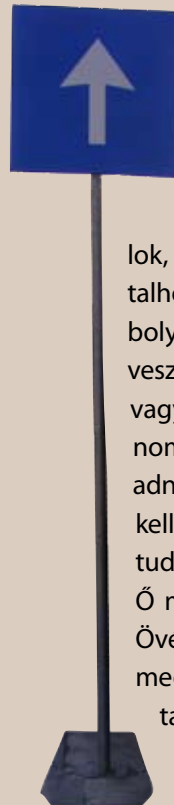
Ez olyan közösség, ahol Isten Igéjét tisztán hirdetik, ahol a sákramentumokat biblikusan szolgáltatják ki, ahol a testvérek figyelmeztetnek, ha esetleg rossz úton járnék. Nagyon jó volt megtapasztalni, hogy itt a biblikus udvarlásról, Istennek tetsző házasságról és gyermeknevelésről is beszélnek, és más dolgokat se kezelnek tabutémaként. Vagyis minden olyan tanítás előkerül, melyek megértésével, elfogadásával és alkalmazásával Isten előtt kedves életet tudunk élni.

A dunaharaszti gyülekezetbe már csak ritkán mentem, míg végül elköszöntem és közöltem, hogy többé nem fogok hozzájuk járni, mivel a presbiteriánus református egyház tagja szeretnék lenni. Az a beszélgetés akkor megviselt, mert nem voltam igazán felkészülve rá. De Isten az Ő kegyelméből megajándékozott egy biblikus gyülekezettel. Szeretném eddigi és majd a következőkben megszerzett tudásomat is Isten dicsőségére és a gyülekezetem építésére használni. („*Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére míveljete.*” 1Kor 10,31). Ámen!

KRISZTUS TANÍTVÁNYA VAGYOK

A bátrak, a nem szégyenlősök táborába tartozom. A Szentlélek ereje van bennem. A kocka el van vetve. Átléptem a szükséges határvonalat. Megszületett a döntés – az Ő tanítványa vagyok. Nem fogok megpuhulni, visszanézni, lelassítani vagy mozdulatlaná válni. A múltam meg van váltva a kárhózzattól, a jelenemnek van értelme, a jövőm biztos. Felhagytam azzal, hogy istentelenül éljek, hogy keveset adjak, hogy látásban járjak, hogy rövidtávúan tervezzek, hogy a térdeimet ne használjam imádkozásra, hogy világias beszélgetésekben vegyek részt, hogy kicsinyes céljaim legyenek. Már nincs szükségem kiválóságra, anyagi jólétre, pozícióra, előléptetésre vagy népszerűségre. Nem kell, hogy első legyek, hogy mások elismerjenek, dicsérjenek, szeressenek vagy megjutalmazzanak. Gyorsan haladok, előretekintve a biztos cél felé a keskeny, de hepehupás úton, kevés útitárssal. Az én Istenem megbízható, a küldetésem világos. Engem nem lehet megvásárolni, kompromisszumokra kényszeríteni, eltéríteni, késleltetni vagy becsapni. Nem fogok meghátrálni, ha bajokkal kell szembenéznem, nem fogok elbizonytalanodni, mikor ellenállást tapasztalok, nem fogok egy tárgyalóasztalhoz ülni az ellenséggel, sem bolyongani a középszerűség útvesztőjében. Krisztus tanítványa vagyok. Addig kell előre haladnom, míg Ő nem jön, addig kell adnom, amíg erőm engedi, addig kell beszélnem mindarról, amit tudok Róla, és szolgálni, amíg Ő meg nem állít. Mikor eljön az Övéért, nem lesz bajban, hogy megismerjen engem, mert hovatartozásom egyértelmű.

Ismeretlen szerző

A REFORMÁTUS TEOLÓGIA: SZÖVETSÉG-TEOLÓGIA

dr. Richard Pratt Jr.

A református teológiát gyakran hozzák összefüggésbe a „szövetség-teológiával”. Ha egy kicsit odafigyelünk, akkor gyakran hallhatjuk, amint lelkészek és tanítók úgy jellemzik magukat, mint „református” és „szövetséghez tartozók”. Ezt a két kifejezést: a *reformátust* és a *szövetségit* olyan széles körben használják együtt, hogy hasznos megértenünk, hogyan kapcsolódnak egymáshoz.

A szövetség-teológia olyan alapvető hitelvekre utal, amelyet a kálvinisták a Bibliával kapcsolatban vallanak mind a mai napig. Minden olyan protestáns, aki hű maradt elődei nézeteihez vallja a Sola Scripturát, azt a nézetet miszerint a Biblia a legfelsőbb és megkérdőjelezhetetlen tekintély. A szövetség teológiája ellenben megkülönbözteti a Bibliával kapcsolatosan vallott református nézeteket a többi protestáns nézettől azáltal, hogy hangsúlyozza: az isteni szövetségek egy egységgé ötvözik az egész Biblia tanítását.

A református és szövetségi bibliaértelmezési nézetek már fejlett formában jelentkeztek a 17. századi Angliában, ahol 1646-ban megszületett a Westminsteri Hitvallás, majd 1658-ban a Savoy-i Nyilatkozat és 1689-ben a Londoni Baptista Hitvallás, melyek mindegyike az angol nyelvű kálvinisták más-más csoportjait képviselte. Csak árnyalatnyi különbségek vannak köztük. Ezek a dokumentumok mind egy külön fejezetet szentelnek a szövetség-teológiának: leírják, hogy Istennek az emberekkel kötött szövetségei felfedik mindannak az egységét, amit a Biblia tanít.

Például a Westminsteri Hitvallás arról beszél, hogy Isten a szövetség által jelentette ki Magát kegyelméből az emberiségnek. Ezután mindössze két szövetség alapján bontja fel a Biblia teljes történetét: a „cselekedetek szövetsége” Ádámban és a „kegyelmi szövetség” Krisztusban. A cselekedetek szövetségét Isten Ádámmal és

Évával kötötte még a bűnbeesésük előtt. A kegyelmi szövetség uralja a Biblia hátralevő részét. Ezen nézet szerint a kegyelmi szövetség minden állomása lényegében egyforma volt. Abban különböztek csak, hogy Isten többféleképpen igazgatta az egyetlen kegyelmi szövetséget Krisztusban a bibliai történelem során.

Hasonlóképpen azóta is számos református teológus erősítette meg a Szentírás szövetségi egységét azáltal, hogy összekapcsoltak konkrét bibliai szövetségeket azzal, amit az Újszövetség „Isten országa”-nak nevez. Jézus kiemelte Isten országának fontosságát a Miatyánk kezdő szavaiban: „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltesd meg a Te neved; jöjjön el a Te országod; legyen meg a Te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is.” (Mt 6,9-10) Jézus szavai először is azt jelzik, hogy a történelem legfontosabb célja Magának Istennek a dicsősége. De a szavai azt is tükrözik, hogy Isten azáltal fogja megkapni ezt a dicsőséget, hogy eljön a földre az Ő országa, ahogy a mennyben van. Isten célja mindenkor az volt, hogy minden teremtmény örökké Őt dicsérje azáltal, hogy Ő megalapítja az Ő dicsőséges országát itt a földön. Ahogyan ezt a jól ismert dicsőítés, a Jel 11,15 szövege is tükrözi: a történelem végén „e világnak országai a mi Urunkéi és az ő Krisztusáéi lettek, a ki örökkön örökké uralkodik.”

Az utóbbi évek archeológiai felfedezései fényt vetnek arra, hogyan kapcsolódnak Isten szövetségei az Ő földi országához. A bibliai időkben az Izráelt körülvevő népek királyainak többsége úgy növelte országának területét, hogy nemzetközi szerződéseket kötött. A Biblia-kutatók számos lenyűgöző hasonlóságra bukkantak az ókori szerződések és az Ádámmal, Noéval, Ábrahámmal, Mózással, Dáviddal és Krisztussal kötött bibliai szövetségek között. Ezek a hasonlóságok azt jelzik, hogy a Szentírás úgy

mutatja be a szövetségeket, mint egy módot arra, hogy Isten növelje az Ő földi országát.

A bibliai szövetségekkel lett hangsúlyozva – a megelőző szövetségek alapelveinek fokozatos kiterjesztése által, hogy Isten országának egy-egy specifikus fázisban mire volt szüksége. Isten Ádámnak kezdte el először megjelenteni az Ő királyi mivoltát, az emberiség szerepét, és azt a végzetet, amelyet a földnek tervezett (1Móz 1-3). Ezeket az alapelveket azután még jobban kibontotta, amikor a Noéval kötött szövetségben a természet stabilitását ígerte az emberiség szolgálatában (1Móz 6,9). Isten tovább bővítette az addigi szövetségeit ígéretei által, hogy Ábrahám leszármazottai nagy nemzeté lesznek és minden más nép is áldást nyer általuk (1Móz 15,17). Isten ezekre a szövetségekre tovább

A református teológiát egyre gyakrabban szűkítik le az olyan jól ismert tanokra, mint a teljes romlottság, feltétel nélküli kiválasztás vagy a szentek állhatatossága. Természetesen ezeket az igazságokat is értékelnünk kell, de figyelniük kell a nagyobb keretre, amelyet a szövetség-teológia biztosít.

építve áldotta meg Izráelt az Ő törvényével Mózes napjaiban (2Móz 19-24). Minden megelőző szövetséget még tovább mélyített általa, hogy megalapozta Dávid dinasztiáját, és megígérte, hogy egyik fia igazságosságban uralkodik majd Izráel és az egész világ felett (Zsolt 72; 89; 132). Végül minden ótestamentumi szövetség még inkább előrehaladt és beteljesedett Krisztusban (Jer 31,31; 2Kor 1,19-20). Dávid hatalmas fiaként az Ő élete, halála, feltámadása, mennybemenetele és visszajövele mindörökké biztosítják az egész föld átalakulását Isten dicsőséges országává.

Manapság sok evangéliumi keresztyén számára nehezen hihetőnek tűnik, hogy a Szentírásban az 1Móz 3,15 után minden arról szól, Isten hogyan terjeszti ki országát az egy kegyelmi szövetség fokozatos kibontása révén. Az amerikai evangéliumiak többsége úgy tekint a Szentírásra, mint amely több különböző részre van osztva, és ezek mindegyikében nagymértékben különböző teológiai alapelvek érvényesülnek. Amikor a keresztyének ezt a népszerű hozzáállást követik a Biblia kapcsán, akkor egy idő után arra a meggyőződésre jutnak, hogy a mai új szövetség az Ószövetséggel sok szempontból meghasonlott.

Legalább három téma gyakran előkerül: a cselekedetek és a kegyelem, a testületi és a személyes hit, a földi és a lelki vonatkozások. Először is az evangéliumiak többsége úgy hiszi: az, hogy az Ószövetség nagy hangsúlyt fektet a jócselekedetekre, nem fér meg a Krisztusban való hit általi üdvösséggel. Másodszor azt, hogy Izráelnek az Istennel való kapcsolata testületi-közösségi jellegű volt, úgy tűnik mintha felváltotta volna az, hogy az egyénnek hangsúlyos az Istennel való személyes kapcsolata. Harmadszor pedig evangéliumi körökben eléggé elterjedt: az az ószövetségi elhívás, hogy Istennek alapítsunk egy földi országot, teljes ellentétben áll az Újszövetségnek Krisztus lelki országára fektetett hangsúlyával.

A szövetség teológiája révén lehetővé vált, hogy a református teológusok meglássák, az Újszövetség valójában nagyon hasonlít ezekben a dolgokban az Ószövetséghez. Először is eszerint a nézőpont szerint a kegyelemből való üdvösség a Krisztusban való hit által mindkét testaméntumban az üdvösség egyedüli módja. A teljes Szentírás felhívja a figyelmet a jócselekedetekre, mivel az igaz hit mindig az Istennek való engedelmesség gyümölcset termi. Másodszor ennek segítségével megláthatjuk, hogy mind az Ó- és az Újszövetség beszél az Istennel való személyes és közösségi kapcsolatokról. Isten minden szövetsége mindkét szinten foglalkozik az emberekkel. Harmadszor pedig arra is rámutat, hogy Isten országa mindig földi és lelki is volt egyszerre. Az Ó- és az Újszövetség mindkettőben való szolgálatunkra hangsúlyt helyez. Ezeken és más módokon is a szövetség-teológia sok mindennel tud szolgálni az evangéliumiak felé.

Ugyanakkor egyre nagyobb szükség van arra is, hogy a szövetség teológiáját megerősítsük református körökben. Az utóbbi évtizedekben a református teológia sok szószólója hagyta figyelmen kívül.

Egyre többször találkozunk azzal, hogy a református teológiát leszűkítik arra, amit gyakran a kegyelem hitelveinek nevezünk – az olyan jól ismert doktrínákra, mint a teljes romlottság, a feltétel nélküli kiválasztás, az ellenállhatatlan kegyelem és a szentek állhatatossága. Természetesen a Szentírás ezen igazságait is fontos értékelnünk, de hogyha nem helyezünk hangsúlyt arra a nagyobb keretre, amelyet a szövetség-teológia biztosít, akkor a Bibliával kapcsolatos nézeteink három területen is hamarosan sérülni fognak.

Először is a kegyelem hitelvei a szövetség teológiája nélkül arra a meggyőződésre juttattak egyeseket, hogy a református teológia elsősorban azt tanítja: Is-

ten kegyelme tartja fenn a keresztyén életet az elejétől a végéig. Természetesen ez minden vonatkozásában igaz. Ám mindkét testamentum szövetségei következetesen azt tanítják, hogy Isten mindig is elvárt határozott törekvéseket a néptől a kegyelmére adott válaszként, és hogy Ő megjutalmazza majd az engedelmességet, az engedetlenséget pedig megbünteti.

Másodszor a köreinkben sokan vélekednek feltehetően úgy – a szövetségi teológiától függetlenül –, az egyetlen dolog, amivel a teológiánk foglalkozik: milyen reformált utakat keressen arra, hogy az egyének javíthassanak az Istennel való kapcsolatukon. Napjainkban a személyes szentség és odaadás felé vezető utakat a református teológia központi jellemzőiként tartják számon. Az egyének nagyon fontosak a Szentírásban, de a szövetség-teológia az Istennel való közösségi kapcsolatunkra is fényt vet. Egyetlen bibliai szövetség sem kötöttett csak egyetlen emberrel. Az is hozzájuk tartozott, hogy Isten különböző embercsoportokkal lépett kapcsolatba. Ezért mindkét testamentum azt tanítja nekünk, hogy a hívők családjai szövetséges közösségek, amelyekben belül Isten kegyelme generációról generációra továbbadódik. Sőt mi több, mindkét testamentumban a látható egyház az a szövetséges közösség, ahol hozzájuthatunk az evangéliumhoz és a kegyelmi eszközökhöz.

Harmadszor pedig a kegyelem tanításai könnyen azt a képzetet kelthetik bennünk, hogy a református teológia csak lelki dolgokkal foglalkozik. A köreinkben sokakat hajt az a vágy, hogy a Szentírás valódi megértése révén belsőleg egyre jobban átalakuljanak. Ám gyakran elhanyagoljuk a bűn és az üdvösség testi és társadalmi hatásait. A szövetségi teológia egy sokkal nagyobb és kihívásokkal telibb látomást ad elénk arra vonatkozóan, hogy miben reménykedhetünk keresztyénekként. Mindkét testamentumban a hívők mind lelki és földi értelemben terjesztik Isten országát. Az a feladatunk, hogy Krisztus evangéliumát terjesszük minden nemzet felé, hogy az emberek átalakulhassanak lelkileg, de ugyanakkor ez a lelki megújulás egyben Krisztus uralmának terjesztése is a világ minden kultúrája felé.

Mindezzel csak azt szeretném mondani, hogy a szövetségi teológia sok mindent tud ajánlani minden keresztyénnek. Tehát, amikor megkérdezzük magunktól, hogy „Mi a református teológia?” akkor az a válasz teljesen megfelel a célnak, hogy „A református teológia: szövetség-teológia.”

Fordította Szabó Erika
a *Tabletalk* 2010. júniusi számából

MEGJELENT!

Olvasóink figyelmébe ajánljuk a Presbiteriánus Füzetek sorozatot, amelynek harmadik száma októberben jelent meg.

A sorozat célja olyan rövidebb írások, tanulmányok megjelentetése, amely napjaink keresztyénységét érintő gyakorlati kérdésekkel foglalkozik.

A sorozat harmadik részében Szöke Imre az egyház kormányzat jelentőségét járja körül *Bevezetés az egyház kormányzathoz* címmel. Az alábbiakban rövid ízelítőt olvashatnak a kiadványból:

„Az egyház kormányzat – minden ellenkező elképzelés ellenére – nem egy elvont, száraz, tétnélküli teológiai terület. Nem is *ad iafora* kérdés, amiről a Szentírás szűkszavúan nyilatkozna, és ezért kinek-kinek személyes szabadságában állna egy-egy egyház kormányzati elképzelést követni.

Jelen írásunk korántsem kimerítő bemutatása az egyház kormányzat kérdéseinek, csupán alapfogalmak tárgyalását kísérli meg. Remélem, írásunk annyiban segítségére lesz az olvasónak, hogy az alapfogalmakat megértve, kedvet kapjon az egyház kormányzat elmélyültebb tanulmányozásához.

Látni kell, hogy a biblikus egyház kormányzat kérdéseinek tisztázása és főként alkalmazása, évszázadok óta nagy adóssága a magyar 'reformátusságnak'. Ez az adósság mind a mai napig törlesztésre vár, annál is inkább, mivel számos gyakorlati következménnyel bír.

Kiindulópontunk az, hogy Jézus Krisztus az egyház feje és Ura (Ef 1,21-23, Ef 5,23, Kol 1,18). Övé a hatalom mennyen és földön egyaránt (Mt 28,18), az egyházban pedig különösképpen Övé kell, hogy legyen ez a hatalom. Krisztus vezeti, kormányozza az egyházat, az Ő elhívott szolgálói kereszttől, akiket viszont Igéje és Szentlelke által vezet. A hatalmat nekik delegálta, azaz őket bízta meg egyháza vezetésével. Erről Ő maga rendelkezett a Szentírásban. Képtelen gondolat, hogy az Atya elválasztott egy népet, Krisztus megváltotta azt, végül a Szentlélek összegyűjtötte – majd magára hagyta, netalán *személyes preferenciáinkra* bízta annak kormányzását.”

Az egyedülállóság szent hivatása:

AZ EGYEDÜLÁLLÓ SZEMÉLY
ISTEN CSALÁDJÁBAN

John Chapman

Miért fontos ez a téma?

Mindenki egyedülállóként születik. Vannak, akik felnőttként is azok maradnak, de a házasoknak is legalább a fele később ismét egyedül lesz, mikor házastársa meghal. Erre gondolkodni kell, erre fel kell készülni. Hogyan éljünk teljes és hasznos életet keresztyénként, ha egyedülálló vagyunk?

Ideiglenes lakosok vagyunk a világban

Először is ne felejtjük el, hogy ebben a világban csak ideiglenesen tartózkodunk, idegenek vagyunk, valódi állampolgárságunk a mennyben van. A Filippi levélben ezt olvashatjuk: „Mert a mi országunk mennyekben van, honnét a megtartó Úr Jézus Krisztust is várjuk; Ki elváltoztatja a mi nyomorúságos testünket, hogy hasonló legyen az Ő dicsőséges testéhez, amaz Ő hatalmas munkája szerint, mely által maga alá is vethet mindeneiket. (Fil 3,20-21) Ennek az igazságnak a megértése segítségünkre lehet, mikor arról gondolkodunk, hogy mihez kellene leginkább ragaszkodnunk.

Mikor úgy rendezkedünk be ebben az életben, mint ha ehhez a világhoz tartoznánk, úgy fogjuk érezni, hogy nagyon nehéz biblikus döntéseket hozni. Az ilyen lépések igazságtalannak vagy talán érthetetlennek tűnnek. Azt gondolhatjuk, keresztyénként megfosztatunk valamitől. De a menny fényében ez távol áll az igazságtól. Emlékeztetni kell magunkat arra, hogy most, a világban Isten királyságának a terjesztése és az evangélium megismertetése a mi elsődleges feladatunk. A mennyben majd lesz idő és lehetőség követni mindent ami jó, amit az evangélium fontossága miatt, egyedülállóként félretettünk ebben az életben.

A Biblia pozitívan tekint az egyedülállókra

Gyakran éreztem, hogy az egyedülállóság hátrány a keresztyén ember számára. Pedig a Biblia álláspontja ebben a kérdésben összességében más. A Szentírásban feltett kérdésre: „Szabad-e az embernek az ő feleségét akármilyen okáért elbocsátani?” (Mt 19,3) Jézus azt válaszolja, hogy lehet, de csak házasságtörés esetén. A tanítványok meglepődnek ezen a válaszon, és megállapítják, hogy ebben az esetben jobb egyedül lenni és nem megházasodni. Jézus válasza így hangzik: „Nem mindenki veszi be ezt a beszédet, hanem akinek adatott. Mert vannak heréltek, akik anyjuk méhéből születtek így; és vannak heréltek, akiket az emberek heréltek ki; és vannak heréltek, akik maguk herélték ki magukat a mennyeknek országáért. Aki beveheti, vegye be.” (Mt 19,11-12)

Jézus szent elhívásként, az Úrtól kapott ajándékként tekint az egyedülállóságra „a mennyeknek országáért”. Bár az az általános, hogy az emberek megházasodnak (1Móz 2,18), azoknak, akik el tudják fogadni az Úr Jézus felhívását, egyedül kell maradniuk. Az egyedülállóság Istentől kapott ajándék, csakúgy, mint a házasság, ugyanakkor egyik sem értékeesebb vagy értéktelenebb a másikonál. Isten tiltja a személyválogatást. Pál elítéli azokat a férfiakat „akik tiltják a házasságot, sürgetik az eledelektől való tartózkodást, melyeket Isten teremtett hálaadással való élvezésre a hívőknek és azoknak, akik megismerték az igazságot.” (1Tim 4,3) Ez az ige világossá teszi, hogy Isten nem engedi meg az embernek, hogy akár a házasságot akár az egyedülállóságot különbnek tartsa, mert ez bizonyos mértékig a másik intézményt tiltaná.

A korinthusi gyülekezet Pál apostolt kérdezte levélben a házassággal kapcsolatban. Nem egyértelmű, mi volt a pontos kérdés, mivel Pál válasza több témát – válás, házasság és egyedülállóság – átölel. Tudjuk az 1Mózes 2-ből, hogy Isten a házasság intézményét azért hozta létre, hogy társat és gyermekeket adjon az embernek, hogy terjedjen az isteni mag. Pál hozzáfűzi, hogy Korinthusban a házasság egyfajta védelem a paráznasággal és a kielégítetlen szexuális vágyakkal szemben. (1 Kor 7,1-2;9)

Az apostol azonban két okból javasolja az egyedülálló állapotot. Egyrészt meg akar kímélni az élet nehézségeitől. (28. v) Másodszor, tudja, hogy akik nem házasodnak meg, teljesen az Úr szolgálatának tudják szentelni magukat. (32-35. v)

A házasság, miközben ajándék és áldás, bizony nehézségekkel is jár. Hazámban a házasságok egyharmada végződik válással. Feltételezem, hogy keresztyének között ez az arány alacsonyabb. Ugyanakkor sok keresztyén házaspárnak vannak gyermekei, akik nem jutnak élő hitre. Az említett két próba megnehezítheti a házaspárok életét. De még az én országomban is megfigyelhetjük azokat az előnyöket, amelyekről Pál beszél a nem házasokkal kapcsolatban. Ha valaki egyedül marad, ez megőrzi őt a házas élet nehézségeitől. Teljesen Isten szolgálatának szentelheti magát. Az egyedülállónak általában több ideje és pénze van, amellyel szolgálhatja az evangélium ügyét. A házas emberrel ellentétben rugalmas, hiszen annak házastársával és a családjával kell törődnie. Így az egyedülállótól elvárható, hogy úgy használja Istentől kapott ajándékait és idejét, ahogy azt a házas ember – helyzetéből adódóan – nem tudja.

Számomra egyedülálló férfiként a legnagyobb próbát a 25 és 35 év közötti időszak jelentette. Sok keresztyén barátom sürgetett, nősüljek meg. Ők akkoriban házasodtak, és szerették volna, ha én is osztozom abban a csodálatos élményben, melyben ők. Ezt természetesen megértettem, de azt már nem tudtam elfogadni, mikor a házasságot keresztyén felelősségként próbálták feltüntetni, azt érzékeltetve, hogy a szolgálatom e nélkül nem lesz teljes. A Biblia nem ezt tanítja. Sőt, azt kellene kérnünk az egyedülálló fiataloktól, fontolják meg, amit az Úr Jézus mond, hogy az evangélium ügyéért maradjanak meg ebben az állapotban. Nem hiszem, hogy tudatosan döntöttem az egyedülállóság mellett. Túlságosan lekötött a szolgálat, ezért nem kerítettem sort a házasságra. Pál is így érvel: az egyedülállók legyenek buzgók Isten dolgaiban, ne vonja el figyelmüket túlzottan a világ. Isten megadta nekem ezt az ajándékot anélkül, hogy valaha is leálltam volna ezen gondolkodni.

Ismétlem amit az imént mondtam: ha figyelmesen elolvassuk az 1Kor 7-et, megérthetjük, hogy Isten a legjobbat akarja számunkra, legyen ez akár házasság, akár egyedülállóság. Mindkettő ugyanolyan értékes. Ha egyedülálló vagy és úgy gondold, eddig nem sok hasznosat tettél, javaslom, gondold át az ezzel a helyzettel járó előnyöket: rugalmasság, szolgálatra fordítható idő – és örvendezz. Bölcs dolog, ha nem idealizáljuk a házasságot, és nem úgy gondolunk erre az intézményre, mintha ez lenne az állandó boldogsághoz vezető út.

Az egyedülálló személy kísértései

Mivel a házasság intézményén keresztül Isten társat ad az embernek, itt teljesedik ki a szexualitás is, az egyedülállók számára különös kísértést jelent a magány és a szexuális fantázia. Vigyázz, kerüld el ezt a csapdát! Ne egyedül harcolj; rendszeresen hívd fel a barátaidat telefonon vagy hívd meg őket az otthonodba! Olyan dolgokkal tápláld az elméd, melyek üdvösek és Istennek tetszők! Pál ezt parancsolja: „Továbbá, Atyámfiak, amik csak igazak, amik csak tisztességesek, amik csak igazságosak, amik csak tiszták, amik csak kedvesek, ... ezekről gondolkodjatok.” (Fil 4,8) A házások se feledkezzenek meg imában hordozni egyedülálló testvéreiket! Természetesen ez nem mentesít senkit a kísértésektől. Ők is ugyanúgy bűnös emberek, mit bárki más. Ahhoz, hogy növekedjenek az Úr iránti szeretetükben, testvéri közösségre, gyülekezetre van szükségük, csakúgy, mint a házasságban élőknek.

Az egyedülállók nincsenek egyedül. Egyrészt Isten jelenlétében vannak, másrészt a gyülekezet nagy családjához tartoznak. Akik Isten családjához tartoznak – még ha egyedülállók is –, nem kell félniük a magánytól.

Az egyedülálló személy és Isten emberei

Gondoljunk a gazdag ifjúra, aki megkérdezi az Úr Jézust, mit kell tennie, hogy örök életet nyerjen. Jézus azt mondja neki, adja el mindenét és adja oda a szegényeknek, hogy a mennyben nyerjen gazdagságot. Ezt hallván, az szomorúan továbbmegy. A történet végén Péter ezt mondja: „Imé, mi elhagytunk mindent, és követtünk téged.” (Mk 10,28) Jézus így válaszol: „Bizony mondom néktek, senki sincs, aki elhagyta házat, vagy fitestvéreit, vagy nőtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldeit én érettem és az evangéliomért, aki százannyit ne kapna most ebben az időben, házakat, fitestvéreket, nőtestvéreket, anyákat, gyermekeket és szántóföldeket, üldözésekkel együtt; a jövő világon pedig örök életet. Sok

elsők pedig lesznek utolsók, és sok utolsók elsők.” (Mk 10, 29-31) Ez az ige is arra utal, hogy nagy áldásokkal jár, ha egyedülállóként szolgáljuk Istent.

Az egyedülállók nincsenek egyedül. Egyrészt Isten jelenlétében vannak, másrészt a gyülekezet nagy családjához tartoznak. Nekem például nincsenek vér szerinti gyermekeim vagy unokáim, de a gyülekezetben mégis van több 'unokám'. Egyszer ellátogattam egy észak-írországi gyülekezetbe, ahol minden vasárnapi iskolás gyereknek voltak ún. 'nagyszülei' a közösségen belül, akik időnként elhívták őket egy délutáni teára, imádkoztak értük és tanárukért. Akik Isten családjához tartoznak – még ha egyedülállók is –, nem kell félniük a magánytól.

Felhívnam a figyelmet arra is, hogy egyes szülők a biológiai családjukat 'imádják', miközben elhanyagolják Isten családját. A családkultusz a bálványimádás egy finom formája. Jézus erről így beszél: „Ha valaki én hozzám jő, és meg nem gyűlöli az ő atyját és anyját, feleségét és gyermekeit, fitestvéreit és nőtestvéreit, sőt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom.” (Luk 14,26)

Néhány tanács házásoknak

Végül hadd adjak néhány tanácsot a házaspároknak, hogyan szolgálhatnak egyedülálló testvéreik felé. Mit tegyenek és mit ne. Ezek saját tapasztalataim, melyek másoknak is sokat segíthetnek.

Sok család meg szokott hívni a gyerekek születésnapjára vagy egy-egy családi kirándulásra, főként, mikor a gyerekek még kicsik. Még ha nem is tudok mindig igent mondani egy ilyen meghívásra, jólesik, hogy gondolnak rám. Mit kerüljünk el? Mikor a helyi gyülekezetről kérdeznak, azt javaslom, ne így jellemezd: ez egy családcentrikus gyülekezet, hiszen ezzel 'kizárod' a családdal nem rendelkezőket. Sokkal jobban hangzik, ha például ezt mondod: ez egy olyan közösség, ahol próbálunk odafigyelni minden életkorú és helyzetű emberre. Akkor mindenki úgy fogja érezni, valóban oda tartozik. Ha egyedülálló személyt hívsz vacsorára, ne érezd kötelességednek, hogy valakivel 'összehozd'. Miért ne lehetnétek ott pár nélkül? Végül, kérlek, bátorítsd az egyedülállókat és hordozd őket imában, hogy hűségesen szolgálják Krisztust!

Fordította Molnár Mariann
a www.cbmw.org oldalról

ITT AZ IDŐ, HOGY ABBAHAGYJUK A PANASZKODÁST

Jeremiah Burroughs

A panaszkodás mindig helytelen és bölcstelen dolog; vannak azonban esetek, amikor a szokásosnál is súlyosabb hiba. Ebben a fejezetben négy ilyen helyzetet vizsgálunk meg.

Először is, a panaszkodás igen súlyos akkor, ha nagy áldásban van részünk. Például, ha gondok vannak gyülekezetünk életében, hajlamosak vagyunk a zúgolódásra, és elfelejtünk hálát adni azért, hogy szabadon imádhathjuk Istent, és evangelizálhatunk tetszésünk szerint. Emlékezzünk a keresztyénséget üldöző országokban élő testvéreinkre, akik félnek amiatt, hogy elveszíthetik szabadságukat vagy életüket, mert Krisztushoz tartoznak!

Ha Isten kegyelmes egy másik egyházhoz, hajlamosak vagyunk a féltékenységre, panaszkodunk, és elfelejtjük milyen hálásnak kellene lennünk, hogy a Mennyei Atya mindannyiunknak áldásokat készít, még ha más-más módon is! Talán mi leszünk a következők, ha az Úr megtehetné velük, bennünket is részesíthet ugyanabban az áldásban.

Ha Isten kegyelmes a gyülekezetünkhöz amíg nekünk személyes problémáink vannak, hajlamosak vagyunk elfeledkezni a hálaadásról az Ő cselekedeteiért, és magánügyeink miatt zúgolódunk. Mindig készen kell állnunk, hogy örvendezzünk, ha az Úr kegyelmes az egyházához.

Másodszor, a zúgolódás akkor is súlyos bűn, ha hétköznapi dolgok miatt tesszük. Milyen ésszerűtlen dolog lenne egy anyának amiatt panaszkodnia, hogy egészséges, boldog gyermekén van egy anyajegy! Épp ilyen helytelen volt Akháb királynak amiatt megsértődnie, hogy egy bizonyos szőlő nem lehetett az övé, amikor uralma volt egy egész királyság felett. Ugyanilyen súlyos eset, ha keresztyén emberek panaszkodnak magától értetődő dolgok miatt.

Harmadszor, a zúgolódás nagyon súlyos bűn azok esetében, akikhez Isten különösképpen jó. Ha egy utazó ingyenes ellátást kap és hibát talál abban, akkor illetlenül és hálátlanul viselkedik. Márpedig keresztyéneként utazók vagyunk ebben a világban, és mindent, amink van, Istentől kaptunk ingyen. Ha Ő ennyire jó hozzánk, nem lehetnek kifogásaink és nem panaszkozhatunk.

Végül a zúgolódás nagyon súlyos bűn, ha nehézségeink Isten tervében szerepelnek, hogy általuk alázzatara tanítson bennünket. A Biblia szerint Énok Istennel járt, vagyis látta, hogy az Úr mit tesz az életével, ennek alávetette magát és eszerint cselekedett. A nehézségek idején készen kell állnunk magunkat alávetni Isten akaratának, és elfogadni, hogy mindezzel lelki javunkat szolgálja és alázzatra tanít. Helytelen dolog panaszkodni azért, mert Ő jót tesz velünk. Természetesen a nehézségeket elviselni nem könnyű, de a Biblia azt tanítja, hogy „utóbb az igazságnak békességes gyümölcseivel fizet azoknak, a kik általa gyakoroltatnak.” (Zsid 12,11) Minél inkább és minél többször érezzük magunkon Atyánk alázzatot munkáló kezét, annál inkább értékelnünk kell rólunk való gondoskodását.

Ha rajtakapjuk magunkat, hogy ezen helyzetek valamelyikében panaszkodunk, itt az idő, hogy felhagyjunk vele. Nézzük meg még egyszer a harmadik és negyedik szituációt! A keresztyének azok, akikhez Isten különösen jó és kegyelmes, ők azok, akikkel Uruk javuk szerint bánik, így a panaszkodás mindig nagyon súlyos bűn, ha egy keresztyén teszi! Ez azt jelenti, hogy az idő a panaszkodással való felhagyásra mindig ugyanaz – most azonnal!

A keresztyének azok, akikhez Isten különösen jó és kegyelmes, így a panaszkodás mindig nagyon súlyos bűn, ha egy keresztyén teszi. A panaszkodással való felhagyásnak ideje mindig ugyanaz: most azonnal!

Jeremiah Burroughs: The Rare Jewel of Christian Contentment c. könyvből fordította: André Viktória

J. W. Beeke

Az időt jól kezelő szülő és tanár

„TANÍTS MINKET ÚGY SZÁMLÁLNI NAPJAINKAT, HOGY BÖLCS SZÍVHEZ JUSSUNK.”
(ZSOLT 90,12)

Az idő egy értékes és fontos dolog. A zoltáros azzal a kéréssel fordul a 90. zoltárban Istenhez, hogy tanítson meg minket bölcsen kihasználni a rendelkezésre álló időt. Ez a mi számunkra is megszívlelendő imádság. Amikor Mózes így imádkozik Izraelért, hogy „Taníts minket”, akkor megvallja, hogy mindenkinek szüksége van erre a tanításra. Beláthatjuk, hogy sem akkor, sem mostanra nem sajátítottuk el az idő kezelésének művészetét természetünktől fogva. Hanem pazaroljuk. Szükségünk van arra, hogy Isten tanítson bennünket, szülőket és tanárokat, hogy hogyan gazdálkodjunk bölcsen vele.

Figyeljük meg, hogy Mózes imádsága mindannyiunkra vonatkozik. Nem az a kérdés, hogy valamilyünk rendelkezik vagy sem ezzel a képességgel. Istennek az embere így imádkozik: „Taníts *minket* úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.” *Minket* – ez mindannyiunk számára személyes szükséglet. Igen, mindegyikünknek szüksége van arra, hogy Isten tanítson bölcsen használni az időt.

Természetünk szerint tévesen fogjuk fel az időt. Hetekben, hónapokban, években gondolkodunk. ’Jövő héten elkezdem ezt a gyakorlatot.’ ’Jövő hónapban lesz időm minden dolgom elvégzésére.’ ’Majd készítetek egy újévi fogadalomlistát, hogy hogyan akarok egy gyerek viselkedésén változtatni.’ Természetünk szerint a jövőben gondolkodunk, de ez az ige a jelenről beszél, napokról beszél: „Taníts minket úgy számlálni *napjainkat*, hogy bölcs szívhez jussunk.”

Ez nem azt jelenti, hogy helytelen hosszútávra tervezni. Mindenkinek, aki építkezni készül, le kell

ülnie, fel kell becsülnie a költségeket. Szabad és kell terveznünk, amennyiben Isten dolgait szemünk előtt tartjuk. A probléma viszont az, hogy nagyon gyakran a jövőt kényelmes kifogásként használjuk arra, hogy miért nem használjuk bölcsen a jelenet. Egy szülő gondolhatja magában: ’Igen, beszélek majd a fiammal vagy lányommal erről a dologról.’ De ahelyett, hogy kihasználná bölcsen a jelen alkalmát erre, kimentti magát azzal, hogy úgy tekint a feladatra, mint amit már megoldott, mert elkötelezte magát rá. ’Majd találkoznom kell egy bizonyos diákkal, akivel problémák voltak az utóbbi időben. Most már igazán beszélnem kell vele’ – így érvel magában a tanár. Viszont ahelyett, hogy kihasználná a jelen lehetőséget, lecsendesíti a lelkiismeretét azzal, hogy tervbe vette a feladatot. Sokszor sosem következik be, amire számítunk. Elképzeljük, de az nem a valóság. Sokaknak kell fájdalmasan beismerniük ezt, amikor egy sír mellett állnak. ’Miért nem mondtam soha azt, amit mondanom kellett volna?’ ’Miért nem töltöttem több időt valamivel, amikor arra lett volna szükség?’ Milyen sok gyötrelmes gondolatot kiváltottak, nyugtalan lelkiismerethez vezettek a múlt azon döntései, hogy dolgokat későbbre halasztottunk! Így azok sosem lettek megvalósítva. Ezért tanít a Szentírás arra, hogy imádkozzunk a 90. Zoltár szerint. Minden nap számít, a ma számít. Szeretném röviden összefoglalni, hogyan számít minden egyes nap.

Először is, töprengtél már azon, hogy egyes emberek miért tudják tennivalóikat gyorsan és jól elvégezni? Mert nagyon hatékonyan használják ki a jelenet. ’Honnan van ennyi idő?’ – kérdezik gyakran

tőlük. Az az igazság, hogy senkinek sincs több ideje, mint másnak. Mindenki ugyanannyit kap Istentől egy napra – egész pontosan huszonnégy órát, egy perccel se többet, se kevesebbet. A különbség abban áll, hogy hogyan használjuk ki a jelen pillanatot. Például, egy szülőnek telefonon kell intézkednie egy közelgő esemény megszervezéséről. A beszélgetés valószínűleg öt percig fog tartani. A vacsora viszont tizenöt perc múlva lesz. 'Inkább később telefonálok' – gondolja az egyik szülő, míg a másik nyomban telefonál és elvégzi a feladatot. Egy tanárnak ki kell javítania egy sor dolgozatot, amit a diákjai írtak. A feladat körülbelül két órát venne igénybe, viszont egy óra múlva gyülekezeti alkalomra kellene mennie. 'Semmi értelme most ennek nekifogni, nem fejezném be egy óra alatt' – érvel az egyik tanár. A másik pedig sikeresen kijavítja a dolgozatok felét. Mindkettőnek ugyanannyi idő állt a rendelkezésére, de a különbség abban állt, hogy milyen hatékonyan használták ki. Hogyan értékeled és használod ki az időt, amit Isten ad? Rögtön elvégzed a dolgaidat vagy halogatásba kezdesz?

Másodszor fontoljuk meg, hány őszinte szándék tűnt el a jövő mitikus tengerében. Az egyik apuka sétál egyet a fiával a városban. Másfél órájába kerül. Egy másik apuka pedig így gondolkodik: 'Valamikor ezt is meg kellene tennem, amikor időm lesz rá.' Az egyik anyuka kiviszi a gyerekeit hóembert építeni, miután egész éjszaka havazott. Fél óra telik el. A másik anyuka pedig ezt mondja magában: 'Jó lenne kimenni, ha lenne rá időm.' Az egyik tanár összefut a folyóson egy szármára kihívást jelentő diákkal a nagyszünetben, és beszél vele egy problémáról. Húsz percbe kerül. A másik tanár pedig azt gondolja: 'Kellene beszél-nünk valamelyik nap, amikor időm lesz erre.' Amint látjátok, valódi kapcsolatok építéséhez valódi időre van szükség. Valódi erőfeszítésbe kerül, hogy valódi időben megtörténjen.

Harmadszor tegyük fel ezt a kérdést: hány lelki szándék foszlott szerte-szét a ködös jövőben? Egy egészséges, virágzó kapcsolathoz időre van szükség – és nem csak emberi kapcsolatokhoz, hanem a Szentháromság Istennel való kapcsolathoz is. Lu-

ther írta: „A pokolba vezető út jó szándékkal van kikövezeve.” Minden egyes jó szándékkal az a baj, hogy nem követik 'valódi időben' lezajlott tettek. Mindegyik szándék holnapra, jövő hétre vagy jövő évre – vagy esetleg a mitikus 'valamikor'- vagy 'valamelyik nap'-ra szólt. 'Valamelyik nap most már komolyan oda fogom szánni magam az Úrnak.' Szülők és tanárok, hogyan lehettek pozitív lelki hatással gyermekeitekre vagy diákjaitokra most, ha az Istennel és Jézus Krisztussal való kapcsolatok nem egészséges és élő most a jelen pillanatban? A ma számít. A ma a valóság, de a 'valamikor'-szándékok nem azok. Az egyik szülő kihasználja az öt perces forgalmi dugót arra, hogy imádkozzon, a másik pedig arra gondol, hogy több időt kellene imádsággal töltenie. Az egyik tanár kihasználja a tíz percet arra, hogy elolvasson egy áhítatos írást és

elmélkedjen rajta, míg a másik csak tervezgeti, hogy majd egyszer többet fog olvasni. Igen, a valódi időnk kihasználása vezet valódi, élő kapcsolathoz Urunkkal és Szabadítónkkal, s csak az ilyen viszonyunk Istennel tesz jó példává gyermekeink és diákjaink szemében.

Kedves Szülők, hányan fogjuk közülünk bánni, hogy nem beszélünk többet gyerekeinkkel és nem fejeztük ki eléggé a szent örömet, amit Isten ismerete, szeretete és

szolgálata ad? Kedves Tanárok, hányan fogunk majd közülünk szenvedni, amikor véget ér a karrierünk, és arra eszmélni, hogy nem növekedtünk az igazán fontos dolgokban?

Mi a válasz tehát? Imádkozzunk naponként: „Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.” 'Uram, segíts, hogy ezt az előttem álló napot teljességgel átéljem. Segíts hatékonyan kezelni időmet, hogy értelmes kapcsolatokat építsek, és mindenek fölött szeresselek és szolgáljalak Téged!'

Szülők és Tanárok, az időt bölcsen és tudatosan használjátok?

*A The Banner of Sovereign Grace Truth
2007. május-júniusi számából
fordította: Szabó Erika*

Mindenki ugyanannyit
kap Istentől egy napra –
egész pontosan huszonnégy
órát, egy perccel se
többet, se kevesebbet.
A különbség abban áll,
hogy hogyan használjuk
ki a jelen pillanatot.

ELLENSÉGESKEDÉSEK SŰRŰJÉBEN

← Kálvin és a libertinusok →

W. J. GRIER

J. W. Grier, egykori ír presbiteriánus lelkész Kálvin életéről szóló hosszabb írásának egyik részletét bocsátjuk most közre. A szerző ebben a cikkében Kálvin életének egyik nehéz időszakáról ír, amikor személyét és teológiáját saját városában érte nyílt támadás a libertinus párt részéről. A libertinusok egy olyan gazdag, jelentős politikai befolyással bíró családokból álló csoport volt, akik azt gondolták, hogy mivel kegyelem által megszabadultak, most már az egyházi és civil törvényektől függetlenül élhetnek. Éppen ezért arra törekedtek, hogy Kálvint és a lelkészeket megfosszák minden olyan eszköztől (egyházfegyelem, sákramentumok kiszolgáltatásának megtiltása, exkommunikáció), amely által az egyház tisztaságát megőrizhetik. Ennek a küzdelemnek állít emléket a fent látható kép is, ahol Kálvin épp megtagadja az úrvacsorát a szabados életet élőktől.

Az 1554-es év két fontos esemény közé ékelődött be: Szervét Mihály elítélése (1553. október 26.) és a libertinusok veresége közé (1555. május 16.). Ezt az évet a kálvinista párt sikerrel nyitotta meg: a négy városi elöljáróból hármat az ő soraikból választottak meg. Néhányan Svájcban arra a következtetésre jutottak, hogy Genfben addigra teljes győzelmet arattak a reformáció ellenségei fölött. Valójában a vita nem bontakozott még ki teljesében, és az éleselméjű Kálvin ezt felismerte.

Ez az év különféle viszontagságokkal volt tele, és a vége felé a kálvinista párt egy újabb akadállyal találta szembe magát: az egyik libertinust kijelölték a város hadnagyanak. A béke érzete csupán a vihar előtti csendhez volt hasonlítható. A libertinusok folyamatosan elleneztek a város törvényeit Minden úton-módon

megpróbálták magát Kálvint is bántani és megalázni. Ebben az évben a francia száműzöttek száma rohamosan megnőtt Genfben. Heves üldöztetés elől menekültek, amely mögött Guise hercege állott. Mindközben Perrin, a libertinusok vezetője azzal vádolta őket, hogy a várost Guise herceg kezére akarják adni. Vagyis az lett volna a feltett szándékuk, hogy jötevéjüket üldözőiknek szolgáltassák ki! A libertinusok durván támadták a francia menekülteket, felszólaltak büntetéseik és bebörtönzéseik mellett, egy hajnalban házkutatásokat tartottak fegyvereket keresve, persze semmit sem találtak. Ezek a száműzöttek majd éhen-szomjan haltak, mire elérték Genfet – csupán feleségeiket és gyermekeiket hozva magukkal –, örömtöltötte el szívüket, hogy végre eljutottak a szabadság városába. Most pedig hamis vádakot hoztak fel ellenük. A libertinusok oly messzire mentek ebben, hogy némelyeket gonosz személyeknek neveztek. Kálvin együttértett szenvedő honfitársaival, és lelki gyötrelmet okoztak neki ezek a támadások.

A küzdelem egész évben tartott. A libertinusok arra törekedtek, hogy megfosszák a lelkipásztorokat az egyházfegyelem és exkommunikáció jogától. Azt remélték, hogy Kálvin megtöri a szüntelen támadásaik alatt és elhagyja a várost kimerültségében vagy dühében. De ő rendíthetetlenül állt és végezte a munkáját. Mindig nagy dolgokat vitt véghez. Gondoskodott az összes gyülekezetről. Nemcsak Genfért harcolt, hanem Strasbourg és Frankfurt zaklatásnak kitett szentjeit is vigasztalta, az üldöztetett francia gyülekezeteket pártfogolta, és sokat levelezett számos elszórtan élő egyénnel különféle kérdésekről. Úgy tűnt, hogy Kálvin összeroppan a sok munka terhe alatt, legalábbis erre számítottak a libertinusok. 1554. december 26-án a sok támadás és

harag miatt kimerülten és csüggedten írta a következőket: „Ha lenne rá lehetőségem, akkor azt választanám, hogy inkább a pápisták temessenek el egyszer s mindenkorra, minthogy ezek a helyi ellenfelek vég nélkül fárasszanak... Egy vigaszom van – hogy közelgő halálom egy túl nehéz feladat alól ment majd fel.” De Isten becsülete forgott kockán, ezért folytatnia kellett a harcot bízva az isteni gondviselésben. Ugyan mit tehetnek a támadóik egy ilyen ellenféllel szemben? – kérdezi Emile Doumergue profeszor.

Bern szenátusa a libertinusokat biztatta. Úgy tűnt, őket is vak gyűlölet fűtötte Kálvin ellen. Ilyen támogatással a hátuk mögött a libertinusok nyílt zendülésben törtek előre. Azzal kezdték az 1555-ös évet, hogy január 9-én vacsora után kimentek az utcára gyertyával a kezükben, és a szent zsoltárokat gúnyolódva, profánul énekelték nagy hangerővel.

Az elkövetkezendő hónapokban a kálvinisták figyelemre méltó győzelmeket arattak. A februári választásokon mind a négy városi elöljárót soraikból választották meg, és ehhez hasonló győzelmeket arattak a városi tanács választásain is. Ezekben a testületekben nagymértékű tisztogatás folyt: csökkent a libertinusok létszáma. Több tényező – elsősorban Perrin és követőinek politikai fondorlatai – is közrejátszott a libertinusok befolyása elleni reakcióban. Ő és a pártja például megtisztították a Kis Tanácsot a pártatlan emberektől, és így teljesen uralmuk alá került ez a testület. Viszont a perrinistákkal szembeni ellenállást erősítette az, hogy a városi tanács tagjai közé bekerültek francia menekültek is – jó és igaz emberek. Amikor a libertinusok Perrin vezetése alatt próbáltak hamis vádakot emelni az új városiak hűsége ellen, akkor Lambert, az egyik várostanácsos emlékeztette őt arra, hogy alig tíz évvel azelőtt maga Perrin próbált behozni a városba katonai csapatot, amely Franciaország királyához volt hűségese!

Bár a libertinusok sok kudarcot szenvedtek, sokan közülük még mindig fontos pozícióban voltak. Egyikőjük a tüzérség kapitánya volt, a másik a fegyvertár fölött volt úr, míg egy harmadiknak a toronyórához volt szabad hozzáférése, ahonnan az embereket figyelmeztethették vagy szólították fel cselekvésre. Úgy gondolták hát, hogy még mindig véghez vihetők céljaik.

Május 16-án a vezetőik egy kocsmában vacsoráztak. Az egyik hangadó Perrin volt, Vandel, François Favre és a Berthelier-testvérek támogatták őt. Hogy mi történt akkor, azt nehezen lehet rekonstruálni. Kálvin azt gondolta, hogy épp egy fegyveres felkelés szerveződik. Akár ez is történhetett, viszont az

is valószínűnek tűnik, hogy az 'összeesküvők' egyszerűen csak túl sok sört ittak, és magukkal ragadták őket a Genf-ellenes szónoklatok. A következő mozzanatok már a napnál is világosabbak. Hátuk mögött hagyva a söröskorsókat, fel akartak gyújtani egy olyan házat, amiről azt gondolták, hogy tele van francia fegyverrel. Amikor az egyik szolga szembeszállt velük, Bethelier megdobta őt egy kővel és komoly sérülést okozott neki. Az egyik városi tanácsos, a szomszédban lakó Aubert amint a házhoz ért, megparancsolta nekik, hogy oszoljanak fel. Aubert kezében épp ott volt a hatalmát jelző pálca. Perrin kiragadta a kezéből, amit úgy is lehetett értelmezni, hogy a hatalmat akarja magához ragadni, ezzel a köztársaság autoritását támadta és sértette meg. Ekkorra megérkezett egy másik városi tanácsos is, aki ráparancsolta Perrinre, hogy kövesse őt a városházára. Erre a 'hazafiak' megijedtek, és félig gyűlöletükben, félig kijózanodva menekülni kezdtek a kis keskeny utcákon át. A béke hamarosan helyreállt. A puccsnak vége lett, az összeesküvés megszűnt.

Vezetőik közül sokan elmenekültek, köztük Perrin is. Eljárást indítottak ellenük, a távollétükben meghozott ítélet halálbüntetés volt. Más, kevésbé szerencsésebbeket kínzás után végeztek ki. Akiknek sikerült megszökni, azok a távolból folytatták a fondorlatokat. De véget ért a szervezett és hosszas ellenállás Kálvin reformjaival szemben, aki hálát adott Istennek, és a következőket írta: „Minden reménytelenség ellenére és Isten közbenjárására a vihar elcsendesült.”

Ez volt az az időszak, ami lezárta a hosszas küzdelem idejét. Két összeférhetetlen oldal volt a városban. Viszont 1555. május 16. éjszakáján a libertinusok átlépték határaikat, amikor erőszakhoz folyamodtak. A dühük megvakította őket, ahogy ez gyakran megeshet ilyen helyzetekben. Az ital és gyűlölet felhevítette vérüket és elég hamar a tettek mezejére léptek, túl kevés előkészülettel. Ezenkívül Perrin, a 'komikus Cézár', ahogy Kálvin nevezte őt, nem vezetőnek volt teremtve. Sokat tett azért, hogy az embereket lázítsa, és így egy csapatot hozzon létre, de aztán a sorsukra hagyta őket vezetés nélkül. Senki sem vesztette életét, de egy kifejlett összeesküvés nagy vérontást okozhatott volna.

Azzal, hogy a libertinusok elmenekültek a városból, egy új és végleges időszak kezdődött Kálvin számára Genfben: kilenc dicsőséges év.

*Fordította Szabó Erika, a The Banner of Truth
2010. júliusi számából*

Megtekintésre ajánljuk

A kiváltságos bolygó

Sok híres tudós és tudományág alapítója végezte kutatásait azzal a meggyőződéssel, hogy a világ az Alkotó munkájának eredménye. Ezek közé a tudósok közé tartozott Newton, Pascal, Kopernikusz és Einstein is, mégis sok mai tudós és filozófus állítja azt, hogy a Világegyetem és az élet a véletlen eredménye, és Földünk csupán egy cél és

jelentőség nélküli porszem. De vajon az Univerzumban és a természetben megfigyelt dolgok a véletlenről tesznek bizonyosságot?

A tudományos felfedezések a véletlen helyett egyre inkább arra mutatnak rá, hogy egyedi és finoman összehangolt természeti törvények teszik lehetővé az élet bonyolult formáinak jelenlétét a Földön. Létünk teljes mértékben függ bolygónk oxigénben gazdag légkörétől, nagy holdjától, a bolygósomszédainktól, valamint a Föld pontos helyétől a Naprendszerben és a Tejútban belül. Ezek, és hasonló tényezők sokasága mellett ugyanakkor egy másik, még ennél is meglepőbb összefüggésre hívja fel a figyelmet a Discovery Institute által készített dokumentumfilm. Ugyanazon tényezők, amelyek lakhatóvá teszik a Földet az élet számára, egyúttal a legjobb körülményeket is biztosítják számunkra a tudományos megismeréshez.

A Föld nemcsak olyan egyedi módon helyezkedik el, hogy az emberek számára megfelelő lakóhely legyen, hanem oly módon is, hogy megfigyelhessük és tanulmányozhassuk az Univerzumot. Einsteint is folyamatosan foglalkoztatta az a kérdés, hogy miért vagyunk képesek olyan dolgokat is megérteni a világból, amire nincsen szükségünk a túlélésért folytatott harcban. Az evolucionista biológusok számára ez továbbra is kérdés, de a Szentírás válasza világos. Az élet több, mint pusztán a túlélés (Lk 12,23), és azért van szükségünk ezekre a képességeinkre, hogy megismerhessük a mi Teremtőnket (Jn 17,3). A körülöttünk levő világ ugyanakkor nem a véletlenről, hanem a Teremtő hatalmáról tesz bizonyosságot (Róm 1,20, Zsolt 19,2-5).

Ez a hatvanperces dokumentumfilm látványos felvételek, animációk segítségével mutatja be azokat a különleges feltételeket, amelyeknek Földünk megfelel, és élvonalbeli tudósokkal készült beszélgetések által meglepő összefüggéseket tár fel, melyek elvezetnek a Teremtőhöz. A film rámutat, hogy Földünk nem csupán egy jelentéktelen (halványkék) pontocska egy értelmetlen Univerzumban, hanem ritka, sőt megtisztelő hely, és hogy mi, a lakói rendkívül kiváltságosak vagyunk, hogy itt élhetünk. Röviden tehát a film mondanivalóját így lehetne összefoglalni: „Mindenütt jó, de legjobb a Földön”.

Bartha István

HÍREK A

Curcubet Gábor

Mi készíti a Közép- és Kelet-Európai Református Presbiteriánus Egyházat arra, hogy misszionáljon?

A korábbi lapszámunkban a missziói hírek között leginkább a távoli országokban végzett missziói munkákról és annak következményéről volt szó. Ebben a számban egyházunk missziói munkájáról szólnak. Mielőtt beszélnénk magáról a munkáról, nézzük meg, hogy miért is misszionálunk, majd a végén hadd essék egy pár szó arról is, hogyan fogadják ezt a munkánkat azokon a területeken, ahol szolgálunk.

Sokszor azzal vádolják a kálvinistákat, hogy mivel Isten szuverenitására helyezik a hangsúlyt, azért nem becsülik semmire a missziót, és nem is végeznek ilyen munkát. Pedig éppen a kálvinizmus az, ami missziói munkára ösztönöz, amiképpen John Alexander mondta: „Misszionáriusi életem kezdetén azt mondtam, hogy ha igaz a predestináció, akkor nem lehetek misszionárius. Most, 20 év harc után a megkeményedett emberi szívekkel, azt mondom, hogy soha nem lehetnék misszionárius, ha nem hinnék a predestinációban.” Nézzük hát meg, miért is kell misszionálnunk:

1. Isten eszköze a lelkek megszabadítására a keresztyén emberek bizonyágtétele, szolgálata, missziói munkája. Isten embereket használ legbölcsebb rendeletei véghezvitelére; a lelkek megszabadításának eszközeként Ő dicsőséges szolgálattal bízott meg bennünket. A tény, hogy Isten munkatársai vagyunk, békességgel és elégedettséggel tölt el, ami oda vezet, hogy a legnagyobb ellenállás közepette is alázattal kérjük Urunkat, hogy munkálkodjon. Isten adja a hitet, ami által a Földön töltött éveink alatt tevékenykedünk lelkek megszabadításáért (ApCsel 1,8).
2. Isten mindenholon kihívhat embereket, ezért hisszük, hogy ahol a legnagyobb

MISSZIÓS MEZŐKRŐL

megkeményedés van, ott is lehet megtérés, még ha esetenként nagyon sok ideig is kell szolgálnunk az ilyen lelkek felé (Zsolt 67,3).

3. Mivel Isten hívott el erre a szolgálatra, Ő az, aki fel is fegyverez. Ő ad szeretetet, alázatot, bűnlátást – ami által meglátjuk, hogy minket is ugyanúgy minden érdemünk nélkül szabadított meg –, vágyat a lelkek megnyerésére, bölcsességet a szó-láshoz vagy hallgatáshoz, erőt a kimerítő szolgálathoz, bátorságot az ellenség rettenetes voltát látva, türelmet az Ige magvának elhintéséhez majd a palánta felneveléséhez, együttérzést a nyomorúságban lévőkkel, örömeztetést a győzelem felett, elégedettséget a nélkülözésben, adakozó lelkületet a szükségben lévők felé – a felsorolásnak pedig nincs vége, mert valamennyiünk életében Ő munkálkodik csodálatosan.
4. Isten világossá teszi, hogy Jézus Krisztuson kívül nincsen üdvösség, és ez arra készíti, hogy Őt prédikáljuk, mint megfeszítetett, és megtérésre hívjuk a lelkeket. Ne néma, etikus viselkedés által akarjunk lelkeket megnyerni, hanem a „kereszt-ről való beszéd bolondsága által” (Róm 3,24-25)!
5. Isten ránk nehezíti a vágyat, hogy imádkozunk lelkekért, és tudjuk, hogy Ő az, Aki az imádságok által munkálkodik, mert szuverén módon rendelte az imádságot, hogy azok is a lelkek megszabadításának eszközei legyenek (Kol 4,2).
6. Isten kegyelméből a szenvedésünk eszköz a lelkek megnyerésére, azért gyakran éppen a kórházakban, vagy leggyengébb pillanatunkban tudunk a legjobban misszionálni. Akkor az Ő ereje az, ami erőtlenségünk által ér célhoz (2Kor 12,9).
7. Isten személyesen parancsolja meg, hogy minden keresztyén menjen misszionálni, evangelizálni, bizonyosságot tenni (Mt 28,19).

Egyházunk Isten kegyelméből nagyon kiterjedt missziói munkát végez. A személyes bizonyágtéte-

lek a legelterjedtebbek, de mellettük megtalálható az igehirdetés, a sok ezer traktátus, Biblia és naptár kiosztása, a keresztyén hanganyag- és könyvtárak létesítése gyülekezetenként, evangelizációs alkalmak, kreacionista munka, a vásárokon és könyvheteken való részvételek, táborok és konferenciák szervezése, a látogatások, valamint az otthonoktatás, ami Chris Klicka szavaival élve a modern lelki megújulás egy alappillére.

Végezetül hadd essék egy pár szó a missziói munka eredményeiről is. Már a legelső, még jászvárosi (Románia keleti határa, 1997-ben) könyvhéten való részvételünk alkalmával két fiatal kereste meg a standunkat, és azt kérdezték, hogy „Mit kell, tegyünk, hogy üdvözlünk?” Isten dicsőségeseen előkészítette szívüket az evangélium befogadására, és rövid időn belül megértették, hogy Jézus Krisztus által lehet üdvösségük. 1999-ben Székelyudvarhelyen voltunk könyvvásáron, akkor egy férfi magából kikelve ordított vagy harminc percen keresztül, hogy a munkánk bolondság. Ezen események mellett és után sokan fordultak meg egyházunk könyves standjainál, és kaptak áldott keresztyén irodalmat, ami Jézus Krisztushoz vezette őket.

Konferenciákon és táborokban értették meg sokak, hogy Jézus Krisztus által szabadulhatnak meg bűneikből. Ugyanakkor voltak olyanok, akik a kreacionista előadások alkalmával látták meg Isten fenségét és szuverenitását, és siettek az addig általuk megvetett Megváltóhoz bűneikkel.

Amikor igyekeztünk lelkekhez eljutni a lakótelepeken, nem kevés alkalom volt, mikor ordító emberek épphogy le nem vetettek az emeletről, vagy majdnem kihívták a rendőrséget. De voltak olyanok is, akik később megértették, hogy Jézus Krisztus által lehet üdvösségük.

Lelkek szabadultak meg, mások ellenálltak, és mindez Isten szent nevét dicsőíti. Hadd legyen ez az írás a missziói munkára való további buzdítás, és hadd lássuk meg, hogy Ő, aki rendelte ezt a szolgálatot, ad majd áldott eredményt is!

HASZNOS IGEI SEGÉDLET A MINDENNAPOKRA

Azt mondd:	Isten mondja:	Igevers(ek)
Nem vagyok elég okos és képzett.	Bölcsességet adok neked.	<i>Az Ő munkája az, hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok. Őt tette nekünk Isten bölcsességgé, igazsággá, megszentelődéssé és megváltássá. (1Kor 1,30) Csak az Úr ad bölcsességet, szájából ismeret és értelem származik. (Péld 2,6)</i>
Nem látom előre a dolgokat.	Én majd irányítom a lépéseidet.	<i>Bízzál az Úrban teljes szívből, és ne a magad eszére támaszkodj! Minden utadon gondolj Rá, és Ő egyengetni fogja ösvényeidet. (Péld 3,5-6)</i>
Nem boldogulok.	Mindennel ellátlak, amire szükséged van.	<i>Az én Istenem pedig be fogja tölni minden szükségéteket az Ő gazdagsága szerint dicsőséggel a Krisztus Jézusban. (Fil 4,19)</i>
Erre nem vagyok képes.	Megsegítelek, és erőt adok neked.	<i>Mindenre van erőm a Krisztusban, Aki megerősít engem. (Fil 4,13)</i>
Ennek nincs értelme.	Ennek van értelme.	<i>Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott. (Róm 8,28)</i>
Nem bírom ezt tovább csinálni.	Megtartalak téged.	<i>Elég neked az Én kegyelmem, mert az Én erőm erőtlenség által ér célhoz. (2Kor 12,9)</i>
Fáradt vagyok.	Jöjj Hozzám, és felüdítelek.	<i>Jöjjetek Énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és Én megnyugvást adok nektek. (Mt 11,28)</i>
Ezt sohasem fogom magamnak megbocsátani.	Megbocsátok neked.	<i>Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz Ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól. (1Jn 1,9) Nincs tehát most már semmiféle kárhoztató ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak. (Róm 8,1)</i>
Ez lehetetlen.	Istennek semmi sem lehetetlen.	<i>Ami lehetetlen az embereknek, az Istennek lehetséges. (Lk 18,27)</i>
Aggódom, és nyugtalankodok.	Kapaszkodj Belém.	<i>Minden gondotokat Őreá vessétek, mert Neki gondja van rátok. (1Pt 5,7)</i>
Egyedül érzem magam.	Sosem hagyalak cserben, és nem mondom le rólad.	<i>Nem maradok el tőled, sem el nem hagyalak téged. (Zsid 13,5) Vénségeitekig ugyanaz maradok, ősz korotokig én hordozlak! Én alkottalak, én viszlek, én hordozlak, én mentelek meg. (Ézs 46,4)</i>
Nagyon fáj.	Meggyógyítalak.	<i>Meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket. (Zsolt 147,3)</i>
Senki sem szeret.	Hűségesen szeretlek.	<i>Mert úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. (Jn 3,16) Nem azért szeretett meg, és nem azért választott ki benneteket az Úr, mintha valamennyi nép közt a legnagyobbak volnátok, hiszen a legkisebbek vagytok valamennyi nép közt, hanem azért, mert szeret benneteket az Úr, és megtartja azt az esküt, amelyet atyáitoknak tett. (5Móz 7,7-8)</i>
Félek.	Ne félj.	<i>Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok Istened! Megerősítlek, meg is segítlek, sőt győzelmes jobboldal támogatlak. Mert én, az Úr, a te Istened, erősen fogom jobb kezedet, és ezt mondom neked: Ne félj, én megsegítlek! (Ézs 41,10.13) Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét. (2Tim 1,7)</i>
Vége. Innen nincs kiút.	Kiáltás Hozzám, és megmenntelek.	<i>Ha kiált hozzám, meghallgatom, vele leszek a nyomorúságban, kiragadom onnan, és megdicsőítem őt. (Zsolt 91,15) Kiáltott a nyomorult; az Úr meghallgatta, és minden bajából kiszabadította. Az Úr angyala őrt áll az istenfélők mellett, és megmenti őket. (Zsolt 34,7-8) Az igazak segítséget kapnak az Úrtól, erőt a szükség idején. Megsegíti az Úr, megmenti őket, megmenti a bűnösöktől, megszabadítja őket, mert hozzá menekülnek. (Zsolt 37,39-40)</i>

Gyülekezeteink elérhetősége és alkalmaink

MAGYARORSZÁG

BALATONALMÁDI

Kapcsolat
Bagoly Gyula
Endre u. 11,
tel: 06-30-2698643

Alkalmak
szerda: 17:30 – FB
szombat: 19:00 – IB
vasárnap: 10:30 – IT,
16:00 – FB

BUDAPEST

Kapcsolat
Szabó Péter András
Rákóczi út 78.,
tel: 06-20-5467154

Alkalmak
szerda: 18:00 – FB
vasárnap: 10:30 – IT,
14:00 – FO

KAPOSSZERDAHELY

Kapcsolat
Bencs Miklós
Kossuth u. 13,
tel: 06-70-3285471

Alkalmak
csütörtök: 18:00 – FB
vasárnap: 11:00 – IT,
16:00 – IT

MISKOLC

Kapcsolat
Szőke Imre
Kartács u. 1.,
tel: 06-46-412558

Alkalmak
csütörtök: 17:00 – FB
szombat: 15:00 – KT
vasárnap: 9:45 – GYA
10:30 – IT

ERDÉLY

BRASSÓ

Kapcsolat
Simon Szabolcs
tel: 0744-307-550

Alkalmak
vasárnap: 12:00 – IT

CSÍKSZEREDA

Kapcsolat
Tamás Sándor
tel: 0723-332-053

Alkalmak
csütörtök: 19:00 – FB
vasárnap: 10:00 – IT

ERDŐSZENTGYÖRGY

Kapcsolat
László Lehel
Petőfi S. u. 104.,
tel: 0723-630-793

Alkalmak
szerda: 17:00 – FB
csütörtök: 17:00 – NB
vasárnap: 10:00 – IT,
11:30 – GYA, 17:00 – FB

KÉZDIVÁSÁRHELY

Kapcsolat
Tamás Sándor, 0723-332-053

Alkalmak
csütörtök: 14:00 – FB

DEBRECEN

Kapcsolat
Sikó Mihály
Dobozi u. 5, fsz. 5.,
tel: 06-20-5232147

Alkalmak
péntek: 17:00 – FB
vasárnap: 10:30 – IT

KOLOZSVÁR

Kapcsolat
Szász Attila
Str. Otetului 18A,
tel: 0364-109-567

Alkalmak
péntek: 18:00 – EV
vasárnap: 10:00 – IT,
18:00 – FB

MAROSVÁSÁRHELY

Kapcsolat
Molnár Sándor
Str. Jiului 7.,
tel: 0265-267-166

Alkalmak
csütörtök: 17:00 – NIM,
18:00 – FB
péntek: 15:00 – GYA
vasárnap: 9:30 – KIT,
11:00 – IT, 17:00 – FB

PARAJD

Kapcsolat
Pál Tamás, 0740-451-426

Alkalmak
kedd: 17:00 – FB

PETROZSÉNY

Kapcsolat
Zólya Csaba, 0723-395-260

Alkalmak
csütörtök: 14:00 – FB

RAVA

Kapcsolat
László Lehel, 0723-630-793

Alkalmak
vasárnap: 14:00 – IT

SEPSISZENTGYÖRGY

Kapcsolat
Simon Szabolcs
Máliik József u. 6.
tel: 0744-307-550

Alkalmak
szerda: 18:00 – FB
vasárnap: 10:00 – IT,
15:00 – GYA

SZAMOSÚJVÁR

Kapcsolat
Szász Attila, 0364-109-567

Alkalmak
szombat: 19:00 – FB,
vasárnap: 14:00 – IT

BARKASZÓ

Kapcsolat
Gál István
tel: 380-99-5576333

Alkalmak
hétfő: 18:00 – FB
péntek: 16:30 – IB,
18:00 – HIT
vasárnap: 13:00 – IT

ZÁPSZONY

Kapcsolat
Gál István
tel: 380-99-5576333

Alkalmak
vas.: 14:00 – IT (kéthetente)

SZÉKELYUDVARHELY

Kapcsolat
Curcubet Gábor
Szent Imre u. 55A,
tel: 0726-265-566

Alkalmak
szerda: 19:00 – FB
péntek: 19:00 – FO
vasárnap: 10:00 – IT,
11:00 – HIT, 18:00 – FB

SZOVÁTA

Kapcsolat
Kovács Ferenc
Str. Cimpul Sarat 74 B,
tel: 0722-573-019

Alkalmak
csütörtök: 17:00 – FB
vasárnap: 10:00 – IT,
15:00 – GYA, 17:00 – FB

VULKÁN

Kapcsolat
Zólya Csaba
Str. Carpati 2,
tel: 0723-395-260

Alkalmak
szerda: 17:00 – FB
vasárnap: 10:00 – IT,
15:00 – GYA, 17:00 – FB

KÁRPÁTALJA

BEREGSZÁSZ

Kapcsolat
Lőrinc Bertalan
Bogdan Hmelynickij 52.
tel: 380-99-4562471

Alkalmak
szerda: 18:00 – FB
vasárnap: 10:00 – IT

IZSNYÉTE

Kapcsolat
Lőrinc Bertalan
tel: 380-99-4562471

Alkalmak
kedd: 19:00 – IB
péntek: 19:00 – FB
vasárnap: 12:30 – GYA,
14:00 – IT

GÁT

Kapcsolat
Lőrinc Bertalan
tel: 380-99-4562471

Alkalmak
vasárnap: 16:00 – IT

BÚCSÚ

Kapcsolat
Demeter Géza
tel: 380-66-2679077

Alkalmak
csütörtök: 16:00 – GYA

RAFAJNA

Kapcsolat
Demeter Géza
tel: 380-66-2679077

Rövidítések

EV – evangélikizáció
FB – felnőtt biblióra
FO – fórumbeszélgetés
GYA – gyerekalkalom
HIT – hitvallás-tanulmányozás
IB – ifjúsági biblióra
IT – istentisztelet
KIT – kórházi istentisztelet
KT – kátéoktatás
NB – női biblióra

GYÜLEKEZETEINK

„Mert nem szégyellem a Krisztus evangéliumát; mert Istennek hatalma az minden hívőnek üdvösségére, zsidónak először meg görögnek. Mert az Istennek igazsága jelentetik ki abban hitből hitbe, miképpen meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él.”

Rómaikhoz írt levél 1,16-17

